گزینه دو
مؤسسه آموزشی فرهنگی

پاسخ تشریحی

آزمون سراسری

خارج از کشور سال ۹۳

- گروه آزمایشی علوم انسانی

زبان و ادبیات فارسی

۱- پاسخ: گزینه‌ی ۳

معنی درست واژه‌ها:

ژیان: خشمگین، درّنده/ اثنا: میان، بین (ثانی: دومین)/ شقاوت: سخت‌دلی، بدبختی

۲- پاسخ: گزینه‌ی ۱

معنی درست واژه:

مُطاع: کسی که دیگری فرمان او را می‌برد، اطاعت‌شده (مُطیع: فرمانبر)

۳- پاسخ: گزینه‌ی ۳

معنی درست واژه‌ها:

گرزه: مار بزرگ، نوعی مار بدزهر و کشنده، کفچه‌مار

سپردن: پای‌مال کردن و زیرپا گذاشتن (سپُردن: واگذار نمودن)

لجّه: میانه‌ی آب دریا، عمیق‌ترین جای دریا

۴- پاسخ: گزینه‌ی ۲

املای درست واژه:

امارت: فرمان‌روایی، امیر بودن (عمارت: بنا و ساختمان)

۵- پاسخ: گزینه‌ی ۲

املای درست واژه‌ها:

قوی‌رأی: آن‌که رأی و اندیشه‌ی درست و نیرومند دارد. (غوی: گمراه)

گذاردن: رها کردن، ترک کردن، اجازه دادن (گزاردن: به‌جا آوردن، ادا کردن)

۶- پاسخ: گزینه‌ی ۴

سووشون: سیمین دانشور (آثار دیگر: آتش خاموش، جزیره‌ی سرگردانی)

کلبه‌ی عمو تم: هریت بیچراستو

بینوایان: ویکتور هوگو (آثار دیگر: مردی که می‌خندد، گوژپشت نتردام، کلیسای نتردام پاریس، تاریخ یک جنایت، کارگران دریا)

دون کیشوت: سروانتس

۷- پاسخ: گزینه‌ی ۱

شبلی در آتش، از نخلستان تا خیابان: علیرضا قزوه

نقد ادبی، سِرّ نی: عبدالحسین زرّین‌کوب (آثار دیگر: با کاروان حُلّه، بحر در کوزه، بامداد اسلام، جست‌وجو در تصوّف، از چیزهای دیگر، نه شرقی، نه غربی، انسانی، پلّه‌پلّه تا ملاقات خدا)

اشراق، فجر اسلام: میثاق امیر فجر (آثار دیگر: دو قدم تا قاف، انسان میوه‌ی نخل)

نقدالنّصوص، لوایح و لوامع: عبدالرّحمان جامی (آثار دیگر: سلسلةالذّهب، سلامان و ابسال، تحفةالاحرار، سبحةالابرار، یوسف و زلیخا، لیلی و مجنون، خردنامه‌ی اسکندری، نفحات‌الانس)

دقّت نکنیم! «لوایح» و «لوامع» نام دو کتاب جداگانه، نوشته‌ی عبدالرّحمان جامی است و طرّاح سؤال، آن دو را یک کتاب تصوّر کرده‌اند! احتمالاً! در نظر طرّاح محترم دو کتاب «لوایح» و «لوامع»، داستان عاشقانه‌ای مثل «یوسف و زلیخا»، «لیلی و مجنون» یا «ویس و رامین» است!

گنجشک و جبرئیل، هم‌صدا با حلق اسماعیل: سیّدحسن حسینی

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۲: دو قدم تا قاف: میثاق امیر فجر

گزینه‌ی ۳: شلغم میوه‌ی بهشته: علی‌محمّد افغانی/ از چیزهای دیگر: عبدالحسین زرّین‌کوب

گزینه‌ی ۴: انسان میوه‌ی نخل: میثاق امیر فجر

۸- پاسخ: گزینه‌ی ۴

سیر بی‌سلوک: مجموعه مقاله‌ای به قلم بهاءالدّین خرّمشاهی

دقّت نکنیم! این سؤال دارای چند اشکال اساسی است. از سویی در کتاب درسی هیچ اشاره‌ای به مضمون و موضوع کتاب «سیر بی‌سلوک» نشده و تنها دو بند از آن که مربوط به مقدّمه‌ی کتاب است، در درس «طنزنویسی» آمده و دانش‌آموز تنها با «ندانستن مطلب»، این گزینه را رد می‌کند، نه با «دانستن» آن! امّا محتویّات سیر بی‌سلوک:

این کتاب، مجموعه مقالات بهاءالدّین خرّمشاهی است در زمینه‌های عرفان، دین، فلسفه، زبان و نقد شعر. نویسنده در مقدّمه‌ی کتاب، تحت عنوان زندگی‌نامه‌ی خودنوشت، شرح و چگونگی تحریر هر یک از مقالات را به‌صورت مفصّل آورده است.

بنابراین «عرفان» هم از موضوعات مطرح در این کتاب است و این یعنی گزینه‌ی ۴ هم نادرست نیست!

۹- پاسخ: گزینه‌ی ۱

در گزینه‌ی ۱: داغ جگرسوز ← استعاره از عشق
دل کوه ← اضافه‌ی استعاری ← تشخیص
سنگ به آواز آید ← تشخیص و اغراق
} در این بیت تشبیه وجود ندارد

در گزینه‌ی ۲: لباس مرگ ← اضافه‌ی استعاری
عالم ← مجاز
قبا ← استعاره

در گزینه‌ی ۳: حسن تعلیل و موازنه وجود دارد.
تلاطم دریا را از شور عشق به خدا می‌داند که حسن تعلیل دارد.

در گزینه‌ی ۴: باد و داد ← جناس
خون ریختن ← کنایه از کشتن خون ← مجاز
خون ریختن داد آیدش ← پارادوکس

۱۰- پاسخ: گزینه‌ی ۲

سجّاده بر آب انداختن کنایه از دارای کرامات بودن

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: سبک‌سر بودن کنایه از فرومایگی/ سر به باد دادن کنایه از نابود کردن
گزینه‌ی ۳: سپیددست بودن کنایه از جوان‌مردی/ سیه‌کاسه بودن کنایه از بخیل بودن/ ترشی کردن کنایه از بداخلاقی
گزینه‌ی ۴: تنگ‌چشم بودن کنایه از بخل/ گوشه‌ی چشم داشتن کنایه از توجّه داشتن/ روشن شدن چشم کنایه از شاد شدن

۱۱- پاسخ: گزینه‌ی ۳

در این بیت شاعر به «گل» و «شبنم» شخصیت انسانی بخشیده است. یعنی دو مورد تشخیص در این بیت دیده می‌شود و می‌دانیم که هر تشخیصی استعاره (از نوع مکنیه) است و در این بیت تلمیحی وجود ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: واژه‌ی «طور»: تلمیح (محل تجلی خداوند به حضرت موسی کوه طور بوده است)
گزینه‌ی ۲: «فریب خال کندمگون»: تلمیح به خوردن حضرت آدم از گندم
گزینه‌ی ۴: در این گزینه مصراع دوم، تمثیلی برای مصراع نخست است (اسلوب معادله)

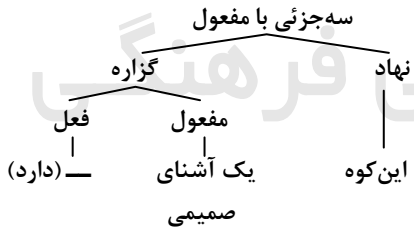
۱۲- پاسخ: گزینه‌ی ۴

در مصراع اوّل، تبعیّت صفت (بلندآوازیان) از موصوف در عدد را می‌توان از نظر ویرایش زبانی نادرست دانست.

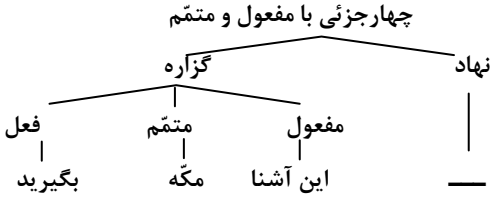
۱۳- پاسخ: گزینه‌ی ۳

نمودار اجزای اصلی جمله‌ها:

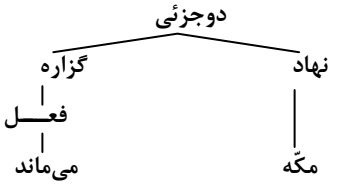
جمله‌ی دوم: این کوه یک آشنای صمیمی [دارد]

جمله‌ی سوم: این آشنا را از مکّه بگیرید.

جمله‌ی پنجم: مکّه می‌ماند با حرارت آتشین

۱۴- پاسخ: گزینه‌ی ۱
مران چه کسی را؟ عاشقان را پس «را» نشانه‌ی مفعول و عاشقان مفعول است.
در گزینه‌ی ۲: شمع بکشت چه چیزی را؟ «جانم را» در این بیت نهاد مقدم شده است.
در گزینه‌ی ۳: برای عقل با عشق زور پنجه وجود ندارد. پس «را» حرف اضافه است.
در گزینه‌ی ۴: برای بندگان پس «را» حرف اضافه است. بنابراین پاسخ گزینه‌ی ۱ است.

۱۵- پاسخ: گزینه‌ی ۲
تکواژها: شهرت/ ی/ که/ شیخ/ در/ زمان/ ـِ / خود/ داشت/ ∅/ بیش/ تر/ به/ واسطه/ [ی] ـِ / اندیش/ ه/ ها/ [ی] ـِ / بلند/ و/ بی/ پروا/ [یـ] ی/ بود/ ∅/که/ در/ حقایق/ ـِ / عرفان/ تجلّی/ یافت/ه/ بود/ ∅ (۳۶ تکواژ)

۱۶- پاسخ: گزینه‌ی ۳
معنی افعال «گذشتن، گشتن، داشتن، انداختن و آمدن» با افزودن پیشوند تغییر می‌کند:
گذشتن (عبور کردن)- درگذشتن (مردن)
گشتن (شدن)،- برگشتن (بازآمدن)
داشتن (مالک بودن)- برداشتن (گرفتن و بالا آوردن)
انداختن (افکندن)- برانداختن (سرنگون کردن)
آمدن (فعل حرکتی، متضادّ رفتن)- برآمدن (طلوع کردن)

۱۷- پاسخ: گزینه‌ی ۴
اگر فردا (روز قیامت) گویند چه آوردی؟ گویم: خداوندا، از زندان (دنیا)، موی بالیده (موی بلند و پریشان) و جامه‌ی شوخگن و عالمی اندوه و خجلت توان آورد. مرا بشوی (مرا ببخش) و خلعت فرست و مپرس!

۱۸- پاسخ: گزینه‌ی ۱
مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه‌ی ۱: صاحبان بینش و بصیرت، رنجور و ستم‌دیده‌اند.
مفهوم سایر گزینه‌ها:
گزینه‌ی ۲: فراوانی دل‌دادگان معشوق
گزینه‌ی ۳: ناکامی در عین شایستگی/ طلب توجّه
گزینه‌ی ۴: علّام‌الغیوبی (غیب‌دانی) خداوند

۱۹- پاسخ: گزینه‌ی ۱
مفهوم گزینه‌ی ۱: متوسّل شدن به نیرنگ هنگام ناتوانی و در آستانه‌ی نابودی
مفهوم مشترک عبارت سؤال و سایر گزینه‌ها: ترجیح کردار بر گفتار

۲۰- پاسخ: گزینه‌ی ۴
مفهوم مشترک عبارت سؤال و گزینه‌ی ۴: عافیت و آسایش در قناعت است و قدرتمندان گرفتار ظواهر مادّی‌اند/ تقابل آسایش وارستگان و ناآرامی اهل دنیا و قدرتمندان
مفهوم سایر گزینه‌ها:
گزینه‌ی ۱: قناعت و وارستگی/ بی‌تعلّقی درویشان
گزینه‌ی ۲: بلندمرتبگی معشوق و ناامیدی عاشق از وصال
گزینه‌ی ۳: نیازمندی صاحبان قدرت، در عین قدرتمندی
گزینه‌ی ۳ نیز خالی از مفهوم عبارت سؤال نیست.

۲۱- پاسخ: گزینه‌ی ۲
مفهوم گزینه‌ی ۲: لزوم غنیمت شمردن عمر
مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها: طلب دست‌گیری از معشوق

۲۲- پاسخ: گزینه‌ی ۳
مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه‌ی ۳: بی‌خبری عاشقانه
مفهوم سایر گزینه‌ها:
گزینه‌ی ۱: گله از جور معشوق
گزینه‌ی ۲: میل به از خود بی‌خودی
گزینه‌ی ۴: حال عاشق را تنها عاشق می‌فهمد.

۲۳- پاسخ: گزینه‌ی ۱
مفهوم گزینه‌ی ۱: توجّه به تفاوت ظرفیت وجودی افراد
مفهوم مشترک بیت سؤال و سایر گزینه‌ها: آسیب‌ها و مضرّات زبان

۲۴- پاسخ: گزینه‌ی ۴

مفهوم مشترک عبارت سؤال و گزینه‌ی ۴: رهایی از زندان جسم و مادّیات و بازگشت عارف به عالم معنا

مفهوم سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: گله از تنهایی

گزینه‌ی ۲: گله از دشمنی روزگار

گزینه‌ی ۳: بی‌کرانگی عشق/ رهایی از عشق ناممکن است.

۲۵- پاسخ: گزینه‌ی ۲

مفهوم گزینه‌ی ۲: نکوهش غرور/ ناپایداری وجود انسان

مفهوم مشترک بیت سؤال و سایر گزینه‌ها: یکسان بودن ارزش پدیده‌ها در نظر عارفان/ وحدت وجود

زبان عربی

۲۶- پاسخ: گزینه‌ی ۲

کلمات کلیدی: «لا تحمِّلْ»/ «سیخجل»

مقایسه‌ی کلیدها در گزینه‌ها:

«لا تحمّلْ»: تحمیل نکن؛ فعل نهی است. [رد سایر گزینه‌ها]

«سیخجل»: خجالت خواهد کشید؛ فعل مضارع مستقبل (آینده) است. [رد سایر گزینه‌ها]

۲۷- پاسخ: گزینه‌ی ۲

کلمات کلیدی: «إن کنت دؤوباً ... هوّنت ...»/ أعمالک العبادیّة

مقایسه‌ی کلیدها در گزینه‌ها:

«إنْ کنت دؤوباً ... هوّنت ...»: اگر با استقامت باشی ... آسان می‌کنی ...

اولاً: «إنْ» حرف شرط و به معنای «اگر» است، ثانیاً: «هوّنت» جواب شرط است و به‌صورت مضارع اخباری (ساده) ترجمه می‌شود. [رد سایر گزینه‌ها]

«أعمالک العبادیّة»: اعمال (کارهای) عبادی خود؛ اولاً ضمیر «ک» باید در ترجمه ذکر شود، ثانیاً «العبادیّة» همراه «یّ» است پس به‌صورت «عبادی» ترجمه می‌شود. [رد گزینه‌های ۳ و ۴]

۲۸- پاسخ: گزینه‌ی ۱

کلمات کلیدی: «شاعراً حاذقاً»/ «یتمتّع»/ «أشعاره»/ «یطلبون»/ «أن یُنشد»

مقایسه‌ی کلیدها در گزینه‌ها:

«کان شاعراً حاذقاً»: شاعر ماهری (یک شاعر ماهر) بود؛ نکره است و همراه (ی) نکره می‌آید. [ردّ گزینه‌ی ۴] و نیز «کان» به معنای «بود» است. [رد گزینه‌های ۲ و ۴]

«یتمتّع»: بهره می‌بردند؛ جمله وصفیه است و چون قبل از آن فعل ماضی (کان) آمده است، به‌صورت ماضی استمراری ترجمه می‌شود (فاعل آن «الناس» جمع است به همین خاطر فعل به‌صورت جمع ترجمه شده است.) [ردّ سایر گزینه‌ها]

۲۹- پاسخ: گزینه‌ی ۳

کلمات کلیدی: «ما استطاعوا»/ «أن یخلقوا»/ «آثارهم العلمیّة و الفنیّة»

مقایسه‌ی کلیدها در گزینه‌ها:

«ما استطاعوا»: نتوانستند؛ فعل ماضی منفی است. البته چون در این جمله از اسلوب استثنا استفاده شده می‌توان این فعل را به‌صورت مثبت و تأکیدی ترجمه کرد. [رد سایر گزینه‌ها]

«أن یخلقوا»: که خلق کنند؛ فعل مضارع منصوب به‌صورت مضارع التزامی ترجمه می‌شود. [رد گزینه‌ی ۱]

۳۰- پاسخ: گزینه‌ی ۴

«قومي»: فعل امر از مضارع معتل و اجوف و به معنای «بپرداز» است.

«ینتفع» فعل لازم است و نیز «الآخرون» فاعل است و نمی‌تواند به‌صورت مفعول ترجمه شود.

ترجمه‌ی درست: به کارهای نیکی بپرداز که دیگران از آن بهره ببرند.

۳۱- پاسخ: گزینه‌ی ۳

ترجمه‌ی عبارت:«هر کس ذره‌ای نیکی انجام دهد، آن را می‌بیند!»

این عبارت و گزینه‌ی ۳ به این اشاره دارند که هر چه نیکی کنی روزی نتیجه‌ی خوب آن را خواهی دید.

۳۲- پاسخ: گزینه‌ی ۱

«اساس فکر»: «أساس التفكّر»؛ ترکیب اضافی است و هیچ ضمیری همراه خود ندارد. [رد گزینه‌های ۲ و ۳]

«در دل»: «في القلب» بدون ضمیر است. [رد گزینه‌های ۲ و ۴]

۳۳- پاسخ: گزینه‌ی ۴

«شده‌ام» ماضی نقلی است و در تعریب آن از ترکیب (قد + فعل ماضی) استفاده می‌کنیم، پس به‌صورت «قد أصبحتُ» تعریب می‌شود. [ردّ سایر گزینه‌ها] «می‌دانم» مضارع است و در تعریب آن از فعل مضارع استفاده می‌کنیم. [ردّ گزینه‌های ۲ و ۳] «دوستانم» ترکیبی اضافی است، «دوستان» به ضمیر اضافه شده است و می‌دانید که در تعریب آن هرگز «ال» به مضاف نمی‌چسبد. [ردّ گزینه‌ی ۳]

■■ ترجمه‌ی متن:

«این همان عادت ماست به این‌که از دوستمان تشکر کنیم و از کسی که همراه ما نیست و با ما مخالفت می‌کند، فرار کنیم! ولی آیا بهتر نیست که دیدگاه‌مان را در این زمینه تغییر دهیم؟! هنگامی که چشم دوست از دیدن عیب‌های دوستش کور باشد، و آن‌ها را نبیند و چشم منتقد حریص به دنبال کردن خطاهایش باشد تا آن‌ها را آشکار کند، آیا عاقلانه نیست که از او تشکر کنیم؟

پس از عواقب این موضوع این است که انسان کوشا باشد که به بدی‌ها نزدیک نشود به خاطر ترسیدن از این‌که مخالف آن‌ها را ببیند و به دنبال آن‌ها بگردد! بله، پس به خاطر این گفته شده است: همانا چشم دشمن بیدار و حساس به هر چیزی کوچک و بزرگ از ما است! پس بر این اساس، این مراقبت و نظارت کردن به ما سود می‌رساند به شرط این‌که از آن برای درست کردن خطاهایمان بهره بگیریم! پس به همین خاطر آیا فکر نمی‌کنید که واجب است تشکر کردنمان از کسی که ما را دوست ندارد نسبت به تشکرمان از کسی که ما را تصدیق می‌کند، کم نشود؟!

معنای کلمات این متن:

۱) نهرب: فرار می‌کنیم	**۲) المجال: زمینه**	**۳) عمياء: کور، نابینا**	**۴) مولعة: با ولع، حریص**
۵) خطايا: خطاها	**۶) خشية: ترس**	**۷) المعارض: مخالف**	**۸) يقظة: بیدار**
۹) الإشراف: نظارت کردن	**۱۰) لم ننوِ: قصد نکردیم**	**۱۱) صلّح: درست کرد**	**۱۲) استيلاء: غلبه**

۳۴- پاسخ: گزینه‌ی ۲

«چه زمانی لازم است که ما به‌وجود مخالف خوش‌آمد بگوییم و او را گرامی بداریم؟!»

ترجمه‌ی گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: هنگامی که خواستیم انرژی و تحمّل‌مان را در برابر این گفتارها بگسترانیم!

گزینه‌ی ۲: هنگامی که می‌خواهیم که آنچه را که مخالف از بدی‌ها می‌گوید، درست کنیم!

گزینه‌ی ۳: در زمانی که وجود خطاها را احساس کردیم و آن‌ها را شناختیم ولی قصد پاک‌کردنشان را نکردیم!

گزینه‌ی ۴: هرگاه فساد زیاد شود و خطا منتشر شود و احساس نزدیک شدن غلبه‌ی دشمن بر خودمان کنیم!

نکته: وجود مخالف باعث می‌شود که در کارهایمان دقت بیشتری کنیم و قبل از این‌که منتقد به کارهای بدمان اشاره کند ما آن‌ها را رفع کنیم.

۳۵- پاسخ: گزینه‌ی ۱

«چرا برای ما نیکو است که از دشمن تشکر کنیم؟!»

ترجمه‌ی گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: زیرا او چیزهای مخفی ما را نشان می‌دهد!

گزینه‌ی ۲: برای این‌که فکرش را تغییر دهیم و کارهایش را درست کنیم!

گزینه‌ی ۳:به خاطر این‌که ما او را با کارش می‌شناسیم!

گزینه‌ی ۴: تا این‌که نیکی‌هایمان را افزایش دهیم و پروردگارمان را راضی کنیم!

نکته: در متن آمده است «دشمن به دنبال بدی‌های ما می‌گردد این کار او باعث می‌شود که ما چیزهایی را که از چشم‌مان دور مانده ببینیم!»

۳۶- پاسخ: گزینه‌ی ۴

ترجمه‌ی گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: ایجاد مخالف از وظایف ماست، پس اگر نباشد راه درست کردن پاک می‌شود!

گزینه‌ی ۲: هر مخالفی، کوچک یا بزرگ، عزّت ما و بالا رفتن شأن و منزلت‌مان را می‌خواهد!

گزینه‌ی ۳: هیچ دشمنی در جهان نیست، پس همگی ما را دوست دارند و به ما راست می‌گویند!

گزینه‌ی ۴: جامعه‌ها نیاز به صداهای مخالف دارند!

نکته: مخالف در جامعه باعث می‌شود که توجه به کارهایمان و مراقبت و نظارت بر آن‌ها بیشتر شود!

۳۷- پاسخ: گزینه‌ی ۴

«آنچه که با مفهوم متن سازگار نیست را معین کن!»

ترجمه‌ی گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: چه بسا ستایش زیان‌بارتر از نکوهش است!

گزینه‌ی ۲: چشم رضایت از هر عیبی پوشیده است!

گزینه‌ی ۳: دوست کسی است که عیب‌های من را به من هدیه کند!

گزینه‌ی ۴: تشکر برای کسی است که عیب ما را می‌بیند و کینه برای کسی است که ما را باور می‌کند!

نکته: در خط آخر متن آمده است که نباید تشکرمان از مخالف نسبت به کسی که ما را تأیید می‌کند، کم‌تر باشد. پس باید از هر دو متشکر باشیم نه این‌که نسبت به تصدیق‌کننده بغض داشته باشیم!

۳۸- پاسخ: گزینه‌ی ۳

حرکت گذاری کامل عبارت:

«مِنْ تبعاتِ (مجرور به حرف جر) **هذِهِ المسألةِ هو أنْ یکونَ الإنسانُ** (اسم «کان» و مرفوع) **ساعیاً** (خبر «کان») **لأنْ لا یقترِبَ إلی السّیّئاتِ** (مجرور به حرف جر)**»**

اشتباهات سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: «تبعاتٍ» ← «تبعاتِ» (مضاف تنوین نمی‌گیرد.)

گزینه‌ی ۲: «لأنَّ» ← «لأنْ» (حرف ناصبه است چون بر سر فعل آمده است.)

گزینه‌ی ۴: «الإنسانَ» ← «الإنسانُ» (اسم «کان» و مرفوع)/ «یقترَبَ» ← «یقترِبَ» (فعل مضارع منصوب و باب افتعال بر وزن «یفتَعِلُ» می‌آید.»)

۳۹- پاسخ: گزینه‌ی ۱

حرکت گذاری کامل عبارت:

«هذه المراقبةُ و الإشرافُ تفیدُنا بشرطِ (جار و مجرور) **أن نستفیدَ منها لإصلاحِ** (جار و مجرور) **خطایانا و یَجِبُ أن لا یقلَّ شکرُنا...** (فاعل و مرفوع)**»**

اشتباهات سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۲: «إصلاحٍ» ← «إصلاحِ» (مضاف تنوین نمی‌گیرد.)

گزینه‌ی ۳: «شرطَ» ← «شرطِ» (مجرور به حرف جر)

گزینه‌ی ۴: «شُکرَنا» ← «شُکرُنا» (فاعل و مرفوع است.)

۴۰- پاسخ: گزینه‌ی ۳

اشتباهات سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: مزید ثلاثي من باب تفعّل ← مزید ثلاثي من باب تفعیل/ صحیح ← معتل (أجوف)

گزینه‌ی ۲: صحیح ← معتل و أجوف/ مبني ← معرب

گزینه‌ی ۴: مبني للمجهول ← مبني للمعلوم

۴۱- پاسخ: گزینه‌ی ۳

اشتباهات سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: مبني للمجهول ← مبني للمعلوم/ نائب فاعله ضمیر الواو البارز ← فاعله ضمیر الواو البارز

گزینه‌ی ۲: للغائبینَ ← للمخاطبینَ

گزینه‌ی ۴: مزید ثلاثي من باب تفعّل ← مزید ثلاثي من باب تفعیل

۴۲- پاسخ: گزینه‌ی ۱

اشتباهات سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۲: جامد ← مشتق

گزینه‌ی ۳: ممنوع من الصرف ← منصرف

گزینه‌ی ۴: مشتق و اسم فاعل (مصدره: إعراض) ← مشتق و اسم فاعل (مصدره: مُعارضة)

۴۳- پاسخ: گزینه‌ی ۴

در این عبارت «ساعٍ» صفت و تقدیراً مرفوع است و نیز «الآخرین» مفعول‌به و منصوب با اعراب فرعی «یاء» است.

ترجمه: در کلاس ما دانش‌آموز کوشایی است که دیگران را به تلاش دعوت می‌کند!

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: «الّتی»: صفت و مجرور محلاً/ «المسلمونَ»: فاعل و مرفوع با اعراب فرعی «واو»

ترجمه: باید به علومی که مسلمانان در آن‌ها شکوفا شدند، نگاه کنیم!

گزینه‌ی ۲: «الطالبتان»: فاعل و مرفوع با اعراب فرعی «الف»

ترجمه: دو دانش‌آموز به کتابخانه‌ی نزدیک منزل‌شان برای مطالعه رفتند!

گزینه ۳: «والدي»: مضاف‌الیه و مجرور با اعراب فرعی «یاء»

ترجمه: بیشترین اوقات برای انسان از نظر سودمند بودن حضورش نزد والدینش است!

۴۴- پاسخ: گزینه‌ی ۴

«خالات» جمع مؤنث سالم و مفعول‌به و منصوب است.

ترجمه: زمانی که غذا آماده بود، خاله‌هایم را برای خوردن شام صدا زدم!

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: «التلمیذاتُ»: فاعل و مرفوع/ «الناجحاتُ»: صفت و مرفوع

ترجمه: دانش‌آموزان موفق با تلاش‌شان مرا خوشحال می‌کنند!

گزینه‌ی ۲: «الطالباتُ»: فاعل و مرفوع/ «الذکیّات»: صفت و مرفوع

ترجمه: دانش‌آموزان باهوش قبل از این‌که شروع به جواب دادن کنند، باید فکر کنند!

گزینه‌ی ۳: «البناتُ» مبتدا و مرفوع/ «المجدّاتُ»: صفت و مرفوع/ «الأُمّهات»: فاعل و مرفوع/ «الفاضلاتُ»: صفت و مرفوع

ترجمه: دختران کوشا، مادران فاضل آن‌ها را تربیت می‌کنند.

۴۵- پاسخ: گزینه‌ی ۲

«عُدي» ← «عودي»

فعل امر در معتل اجوف است، پس حرف علّه آن در صیغه «للمخاطبة» حذف نمی‌شود. در فعل امر معتل اجوف فقط در دو صیغه‌ی «للمخاطب» و «للمخاطبات» حرف علّه حذف می‌شود.

ترجمه: ای دختر عزیزم، قبل از ساعت پنج به خانه بازگرد!

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: «تلونَ» فعل ماضی ناقص در صیغه «للغائبات» است.

ترجمه: دانش‌آموزان فاضل قرآن را با صدایی بلند خواندند!

گزینه‌ی ۳: «أن یجودَ»: فعل مضارع منصوب و اجوف در صیغه «للغائب» است.

ترجمه: از خدای متعال می‌خواهیم که با فضل گسترده‌اش بر ما بخشش کند!

گزینه‌ی ۴: «أن تصِفَ» فعل مضارع منصوب و مثال است.

ترجمه: مریض از پزشک خواست که برای او داروی سودمندی تجویز کند!

۴۶- پاسخ: گزینه‌ی ۴

ترجمه‌ی عبارت: در این هفته خبرهای مهمی در مجلّات علمی شنیده خواهد شد!

این فعل درست نیست، زیرا در مجلّات علمی خبرها خوانده می‌شود، نه این‌که شنیده شود.

ترجمه‌ی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: امثال و حکم برای بیان آنچه در درون مردم است به‌کار برده می‌شود!

گزینه‌ی ۲: این مکان‌ها برای درمان بیماران مستضعف تأسیس شده است!

گزینه‌ی ۳: این دانش‌آموز انتخاب شد، زیرا او به نیروهایش اعتماد می‌کند!

۴۷- پاسخ: گزینه‌ی ۳

أليس تدبيرٌ لهذه المشكلة في رأيـــــك

اسم «ليس» خبر «ليس» جارو مجرور مضاف‌اليه

ترجمه: آیا تدبیری برای این مشکل در نظرت نیست؟!

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: «ليس»: فعل ناقصه/ «للسّحر»: خبر مقدّم/ «منزلة»: اسم مؤخّر

ترجمه: امروز جادو جایگاهی بین مردم ندارد!

گزینه‌ی ۲: «كانت»: فعل ناقصه/ «لكلّ»: خبر مقدّم/ «جائزة»: اسم مؤخّر

ترجمه: هر دانش‌آموز کوشایی در درسش جایزه‌ی باارزشی داشت!

گزینه‌ی ۴: «تكون»: فعل ناقصه/ «في جميع»: خبر مقدّم/ «حكمةٌ»: اسم مؤخّر

ترجمه: در همه‌ی کارهای پیامبران حکمتی است، برای راهنمایی ما!

۴۸- پاسخ: گزینه‌ی ۲

«يجدون» ← «يجدوا» (جواب شرط باید مجزوم بیاید.)

ترجمه: اگر دانش‌آموزان به کتابخانه بروند، کتاب‌های باارزشی را آنجا می‌یابند!

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: «دعا»: فعل شرط/ «استجاب»: جواب شرط

ترجمه: هر کس خدا را ملتمسانه بخواند قطعاً خدا برای او دعاهایش را مستجاب می‌کند!

گزینه‌ی ۳: «تجالسا»: فعل شرط/ «تتقرّبا»: جواب شرط

ترجمه: اگر با نیکوکاران و باتقوایان همنشینی کنید، به خدای متعال نزدیک می‌شوید!

گزینه‌ی ۴: «يعفُ»: فعل شرط/ «يعفُ»: جواب شرط

ترجمه: هر کس از بدی‌های مردم بگذرد، خدا نیز از او می‌گذرد!

۴۹- پاسخ: گزینه‌ی ۱

«الكريم» برای «ربّ» صفت مفرد است.

ترجمه: همانا من به پروردگار بخشنده‌ام ایمان آوردم!

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۲: «أحيا» جمله وصفیه

ترجمه: خدا از آسمان، آبی را فرو فرستاد که به وسیله‌ی آن هر چیزی را زنده کرد!

گزینه‌ی ۳: «أعطاها»: جمله وصفیه

ترجمه: شکر بر نعمت‌هایی که خدا آن‌ها را به ما داده است!

گزینه‌ی ۴: «تفيدهم»: جمله وصفیه

ترجمه: مسلمانان به اقصی نقاط زمین برای به‌دست آوردن علومی سفر کردند که به آن‌ها سود می‌رسانید!

مؤسسه آموزشی فرهنگی

۵۰- پاسخ: گزینه‌ی ۲

«مقتاً»: تمییز است که از فعل «تکثر» رفع ابهام می‌کند.

ترجمه: همانا تو نزد خدا از نظر مبغوض بودن افزایش می‌یابی، هنگامی که با دیگران با اخلاق بد روبه‌رو می‌شوی!

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: «شایاً»: تمییز است که از اسم «قدحاً» رفع ابهام می‌کند.

ترجمه: می‌خواهم که یک فنجان چای برای رفع خستگی‌ام به من بدهی!

گزینه‌ی ۳: «بغضاً»: تمییز است که از اسم «ذرّة» رفع ابهام می‌کند.

ترجمه: ای دوستم در تو ذرّه‌ای کینه نسبت به خودم نمی‌بینم!

گزینه‌ی ۴: «درجات»: تمییز است که از اسم «عشر» رفع ابهام می‌کند.

ترجمه: ایمان ده درجه دارد و گویا آن نردبانی است، پس به وسیله‌ی آن خودت را بالا ببر!

دین و زندگی

۵۱- پاسخ: گزینه‌ی ۳

مفهوم بیت «ضرورت خردمندی و تفکر در آیات و نشانه‌های خلقت به منظور شناخت جایگاه خود در جهان» است. به‌عبارت دیگر این بیت بر دو مفهوم با هم تأکید می‌کند:

۱) آیات و نشانه‌های خداوند ۲) تفکر و خردمندی در آیات.

آیه‌ای که حاوی هر دو مفهوم است، آیه‌ی شریفه‌ی: ﴿انّ فی خلق السّماوات و الأرض و اختلاف اللیل و النهار لأیات لاولی الألباب﴾ است. زیرا هم به آفرینش آسمان‌ها و زمین و آمد و شد شب و روز به‌عنوان نشانه‌ای بر حکمت خالق جهان اشاره دارد و هم به نشانه بودن این‌ها برای خردمندان.

نکته: آیه‌ی شریفه‌ی ﴿خلق الله السّماوات و الأرض بالحق انّ فی ذلک لأیة للمؤمنین﴾، فقط به مفهوم اوّل یعنی آیه و نشانه‌های خداوند در جهان اشاره نموده است، در حالی که ضرورت «تفکر و خردمندی» که در مصراع «هر که فکرت نکند، نقش بود بر دیوار» در این آیه موجود نیست.

۵۲- پاسخ: گزینه‌ی ۳

با توجه به پیام آیات درس ۲ سال دوم، آیه‌ی شریفه‌ی ﴿و له اسلم من فی السّماوات و الأرض طوعاً و کرهاً و الیه یرجعون، هر که در آسمان‌ها و زمین است، خواه ناخواه به فرمان اوست و همه به سوی او بازگردانده می‌شوند﴾ با بیان «اطاعت همه‌ی موجودات از خدای متعال» بیان‌گر آن است که همه‌ی مخلوقات عالم تحت قانونمندی واحد الهی عمل می‌کنند.

۵۳- پاسخ: گزینه‌ی ۴

درآیه‌ی شریفه‌ی ﴿و لا تتّبعوا خطوات الشیطان، و از وسوسه‌های شیطان پیروی نکنید﴾، عدم پیروی از وسوسه‌های شیطان مورد تأکید قرار گرفته است. در مقابل این مفهوم، آیه‌ی شریفه‌ی ﴿فبشّر عباد الّذین یستمعون القول فیتّبعون احسنه، پس بندگان مرا مژده ده، آنان که سخن را می‌شنوند و از بهترین آن پیروی می‌کنند﴾، پیروی از عقل و انتخاب را به عنوان بهترین راه مورد تأکید قرار داده است. بنابراین در آیه‌ی مطرح در صورت سؤال، عبارت «لا تتّبعوا» آمده و در مقابل آن، عبارت «فیتبعون» قرار می‌گیرد.

۵۴- پاسخ: گزینه‌ی ۱

این سؤال دو مفهوم را مورد تأکید قرار داده است: ۱) اعمال زشت مستمر که علت است، ۲) جایگاه دوزخی انسان در قیامت که معلول است. مفهوم استمرار از آیه‌ای برداشت می‌شود که فعل آن، ماضی استمراری (کان + فعل مضارع) است. آیه‌ای که دربردارنده‌ی هر دو مفهوم است آیه‌ی شریفه‌ی ﴿اولئک مأواهم النار بما کانوا یکسبون، آنان جایگاه‌شان آتش است به خاطر اعمال (زشت) مستمری که انجام می‌دادند﴾ است.

۵۵- پاسخ: گزینه‌ی ۲

منظور از «چهره‌ی ملکوتی دنیا»، چهره‌ی حقیقی و واقعی آن است. در وحی الهی که همان قرآن است، چهره‌ی واقعی دنیا، بازیچه و سرگرمی بیان شده است و می‌فرماید: ﴿و ما هذه الحیاة الدّنیا الّا لهو و لعب و انّ الدّار الأخرة لهی الحیوان لو کانوا یعلمون، زندگی دنیا به تنهایی چیزی جز سرگرمی و بازی نیست و همانا سرای آخرت، زندگی راستین است، اگر می‌دانستند.﴾

۵۶- پاسخ: گزینه‌ی ۱

آیه‌ی شریفه‌ی ﴿و ضرب لنا مثلاً و نسی خلقه﴾ بیان‌گر امکان معاد و آیه‌ی شریفه‌ی ﴿ام نجعل الذین آمنوا و عملوا الصالحات کالمفسدین فی الأرض﴾ بیان‌گر ضرورت معاد است و «عادلانه بودن نظام آفرینش» پیام آیه‌ی دوم است که به ضرورت معاد براساس عدل الهی اشاره دارد.

۵۷- پاسخ: گزینه‌ی ۳

تحول عظیم در آسمان و زمین در آستانه‌ی برپایی رستاخیز، در نفخ صور اوّل صورت می‌گیرد. همه‌ی آیات به این تحولات در نفخ صور اوّل اشاره دارند، به‌جز آیه‌ی شریفه‌ی ﴿فامّا من اوتی کتابه بیمینه﴾ که بیان‌گر دادن نامه‌ی اعمال در نفخ صور دوم است.

۵۸- پاسخ: گزینه‌ی ۴

شدت نیاز به توکل بر خدا، در دوران جوانی است که دوران رفتن می باشد. امام صادق علیه‌السلام فرمود: «خداوند به داود علیه‌السلام وحی کرد هر بنده‌ای از بندگانم به‌جای پناه بردن به دیگری با نیّت خالص به من پناه آورد، از کارش چاره‌جویی می‌کنم.»

۵۹- پاسخ: گزینه‌ی ۲

با توجه به ادامه‌ی آیه که می‌فرماید ﴿إن تقرضوا الله قرضاً حسناً یضاعفه و یغفر لکم، اگر به خداوند وامی نیکو دهید، آن را برایتان چند برابر می‌کند و شما را می‌بخشد﴾، خدای متعال، قرض بدون ربا را بدان جهت «قرض‌الحسنه» نامیده است که به افزایش سرمایه‌ها می‌انجامد (یضاعفه لکم) و قرض‌دهنده مورد غفران خداوند قرار می‌گیرد (یغفر لکم).

۶۰- پاسخ: گزینه‌ی ۱

مقصود از تحمل خواه ناخواه لوازم درخواست‌های خود، آن است که هر انسانی اگر با اختیار خود، چیزی را درخواست و انتخاب کرد، چه بخواهد و چه نخواهد باید نتیجه‌ی این انتخاب خود را بپذیرد. آیه‌ای که به اختیار انسان و تحمل نتیجه‌ی آن اشاره کرده، آیه‌ی شریفه‌ی ﴿و من ضلّ فانّما یضل علیها، و هر که گمراه شد، تنها به زیان خود گمراه می‌شود.﴾ است.

۶۱- پاسخ: گزینه‌ی ۲

تحریف تعلیمات پیامبر متقدم (پیشین) یکی از علل «آمدن پیامبران متعدد» است. بنابراین آنجا که تعلیمات پیامبر متقدم، در برابر تندباد ویران‌گر تحریف قرار گیرد، پیامبری به مشیت (اراده) خداوند برانگیخته می‌شود که مصدّق (تصدیق‌کننده) دعوت پیشین و هادی مردم باشد.

۶۲- پاسخ گزینه‌ی ۲

آسان‌ترین راه برای غیر الهی نشان دادن اسلام و قرآن، آوردن سوره‌ای مشابه یکی از سوره‌های این کتاب الهی است. این دعوت را «تحدّی» می‌گویند. قرآن در مقابل مخالفان می‌فرماید ﴿لن تفعلوا، شما هرگز نمی‌توانید این کار را انجام دهید.﴾

۶۳- پاسخ: گزینه‌ی ۳

واسطه‌ی ایصال (رسیدن) فیض خالق به مخلوق شدن، ولایت معنوی است که عامل و علت برخورداری از ولایت معنوی، عبودیت و بندگی خداست. هر قدر درجه‌ی ایمان و عمل انسان‌ها بیشتر باشد، استعداد و لیاقت دریافت آثار وساطت را بیشتر کسب می‌کنند. ولایت معنوی، از طریق الهامات روحی و معنوی و تصرف در قلوب صورت می‌گیرد.

۶۴- پاسخ: گزینه‌ی ۲

پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله در حدیث جابر فرمودند که غیبت امام عصر (عج) طولانی می‌گردد تا آنجا که فقط افرادی که ایمان راسخ دارند، بر عقیده‌ی به او باقی می‌مانند.

۶۵- پاسخ: گزینه‌ی ۴

از حدیث «سلسلة الذهب» موضوع تجلی توحید در زندگی اجتماعی با ولایت امام که همان ولایت خداست، میسر می شود، مفهوم می‌گردد. این حدیث بیان‌گر «اقدام برای حفظ سخنان و سیره‌ی پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله» است.

نکته: کلمه‌ی «لا اله الاّ الله» قلعه‌ی محکمی است که شرط ورود به آن، پذیرش ولایت امام است، نه معرفت خداوند. زیرا امام رضا علیه‌السلام در حدیث سلسلة الذهب فرمود «بشروطها و أنا من شروطها». به همین جهت گزینه‌ی ۲ درست نیست.

۶۶- پاسخ: گزینه‌ی ۳

با توجه به عبارت ﴿وعدالله الّذین آمنوا منکم و عملوا الصالحات، خداوند به کسانی از شما که ایمان دارند و عمل صالح انجام می‌دهند، وعده داده است.﴾ وعده‌ی «استخلاف در زمین»، «استقرار دین» و «تبدیل خوف به امن» شامل بخشی از مؤمنان؛ یعنی مؤمنانی که عمل صالح هم انجام می‌دهند، است.

با توجه به عبارت ﴿یعبدوننی لا یشرکون بی شیئاً، به‌گونه‌ای که مرا بپرستند و چیزی را شریک من نگیرند.﴾ که در ادامه‌ی آیه آمده، نتیجه‌ی این سه وعده‌ی خداوند، عبادت خالی از هر نوع شرک است.

۶۷- پاسخ: گزینه‌ی ۱

حضرت یوسف علیه‌السلام یکی از اسوه‌های عزت نفس بود که در برابر درخواست نامشروع زلیخا، دست به گناه نزد. در این سؤال، کلیدی‌ترین و اصلی‌ترین مورد که باعث عدم گناه ایشان شد، مورد توجه است. علت اصلی عدم ارتکاب گناه و حفظ پاکدامنی توسط حضرت یوسف علیه‌السلام، یک چیز بود و آن توجه به حضور خداوند و پناه بردن به او است. سایر گزینه‌ها، معلول و نتیجه‌ی توجه به حضور خداوند است. یعنی کسی که خود را در محضر خدا ببیند، تمایلات عالی را بر تمایلات دانی مقدم می‌دارد (گزینه‌ی ۲)، از عزت انسانی خویش، پاسداری می‌کند (گزینه‌ی ۳ و از چنگال نیرومند هوس فرار می‌کند (گزینه‌ی ۴).

۶۸- پاسخ: گزینه‌ی ۲

شرط پرداخت نفقه توسط مرد، نیازمند بودن زن نیست، بلکه انجام وظایف همسری است. مهر و محبت پشتوانه‌ی اصلی تحکیم خانواده است و پیشوایان دین زنانی را که با تعیین مهریه‌های سنگین حاضر به ازدواج می‌شوند، بی‌برکت دانسته‌اند.

۶۹- پاسخ: گزینه‌ی ۴

با توجه به عبارت ﴿ثمّ اذا دعاکم دعوة من الأرض اذا انتم تخرجون، سپس هنگامی که شما را (در قیامت) از زمین فرا می‌خواند، همه خارج می‌شوید.﴾ که در گزینه‌ی ۴ آمده، به تحقق امر خداوند در خروج از قبر خاکی در آستانه‌ی رستاخیز پی می‌بریم.

۷۰- پاسخ: گزینه‌ی ۱

هستی‌بخشی انحصاری خداوند که به معنای آن است که «تنها خالق و هستی‌بخش جهان، خداست» از آیه‌ی شریفه‌ی ﴿قل الله خالق کلّ شیء و هو الواحد القهار﴾ مفهوم می‌گردد.

۷۱- پاسخ: گزینه‌ی ۴

با توجه به آیه‌ی شریفه‌ی ﴿و ما امروا الاّ لیعبدوا الهاً واحداً لا اله الاّ هو سبحانه عمّا یشرکون، در حالی‌که مأمور نبودند جز به این‌که خدای یگانه را بپرستند که معبودی جز او نیست، او منزه است از آنچه با او شریک می‌سازند.﴾، این پیام الهی که «خداوند دعوت می‌کند مردم را به خود که جز او معبودی نیست و از هر نوع شرکی منزه و مبراست» مفهوم می‌گردد.

۷۲- پاسخ: گزینه‌ی ۱

مفهوم بیت: «افزایش معرفت به خداوند از طریق تفکر و تعقل» است. در افزایش معرفت به خداوند، تفکر و تعقل در آیات و نشانه‌های الهی مورد تأکید قرار گرفته است. تنها آیه‌ای که به «تفکر و تعقل» و به کار انداختن «عقل» اشاره دارد، آیه‌ی شریفه‌ی ﴿لو کنّا نسمع او نعقل ما کنّا فی اصحاب السّعیر﴾ است.

۷۳- پاسخ: گزینه‌ی ۴

مقصود از نقشه‌ی جهان، تقدیر و مقصود از پیاده کردن آن، قضا می‌باشد. بنابراین در پاسخ به قسمت نخست سؤال باید آیه‌ای که به «تقدیر» الهی اشاره دارد، انتخاب گردد. آیه‌ی شریفه‌ی ﴿انا کلّ شیء خلقناه بقدر﴾ که به آفرینش موجودات براساس ویژگی‌ها و تقدیر مشخص دلالت دارد و آیه‌ی شریفه‌ی ﴿انّ الله یمسک السّماوات و الأرض أن تزولا﴾ که به نظم جهان توسط خداوند اشاره دارد، هر دو بیان‌گر تقدیراند. البته آیه‌ی شریفه‌ی ﴿انا کل شیء خلقناه بقدر﴾ بیان‌گر آفرینش و خلقت موجودات که از مظاهر قضای الهی است، نیز می‌باشد. اما در این آیه تأکید بیشتر بر «خصوصیات و ویژگی معین یا تقدیر» در همه‌ی موجودات است. برای پاسخ به قسمت دوم سؤال باید آیه‌ای که به «قضا» اشاره دارد را انتخاب کنیم که آیه‌ی شریفه‌ی ﴿هو الّذی یحیی و یمیت فاذا قضی امراً فانّما یقول له کن فیکون﴾ بیان‌گر آن است.

۷۴- پاسخ: گزینه‌ی ۲

شناخت قوانین حاکم بر زندگی انسان‌ها، موجب تنظیم درست رابطه‌ی انسان با خود، دیگران، جهان خلقت و خداوند می‌گردد. آیه‌ی شریفه‌ی ﴿قد خلت من قبلکم سنن، پیش از شما نیز سنت‌هایی گذشت.﴾ به وجود این قوانین و سنت‌ها در زندگی انسان‌ها اشاره دارد.

۷۵- پاسخ: گزینه‌ی ۱

پیوند برادری با هم‌کیشان و دفاع از یکدیگر مانند یک خانواده، بر معیار «حق‌خواهی و باطل‌ستیزی» تأکید دارد که آیه‌ی شریفه‌ی ﴿محمّد رسول الله و الّذین معه اشدّاء علی الکفار رحماء بینهم، محمد ﷺ فرستاده‌ی خداست و کسانی که با او هستند با کافران سخت‌گیر و با یکدیگر مهربانند» ناظر بر این امر است.

زبان انگلیسی

۷۶- پاسخ: گزینه‌ی ۳

«او می‌گوید افرادی را که بقیه را حتی در بدترین شرایط به امیدوار ماندن تشویق می‌کنند، دوست دارد.

نکته: در جمله‌واره‌ی وصفی کوتاه‌شده (عبارت وصفی) معمولاً یکی از دو گزینه‌ی زیر می‌تواند درست باشد:

۱) فعل **ing**دار (**ing** + شکل ساده‌ی فعل) ۲) **pp** (قسمت سوم فعل)

با توجه به این‌که اسم قبل از جای خالی **(people)** فاعل فعل عبارت وصفی **(encourage)** است، فعل **ing**دار درست می‌باشد. البته دقت کنید که در بین گزینه‌های این سؤال **pp** وجود ندارد.

بیشتر بدانید: در واقع، جمله‌واره‌ی وصفی ساختار معلوم داشته که قبل از کوتاه شدن و تبدیل به عبارت وصفی به‌صورت زیر بوده است.

He says he likes people <u>who/ that encourage others to remain hopeful even under the worst conditions.</u>

جمله‌واره‌ی وصفی

⇒ **He says he likes people <u>encouraging others to remain hopeful even under the worst conditions</u>.**

عبارت وصفی

۷۷- پاسخ: گزینه‌ی ۱

این بسته حاوی کتاب‌ها و مدارکی است که اخیراً تحویل کتابخانه شده‌اند.

نکته: همان‌طور که در پاسخ سؤال قبل گفته شد، در جمله‌واره‌ی وصفی کوتاه‌شده (عبارت وصفی) معمولاً یکی از دوگزینه‌ی زیر، می‌تواند درست باشد:

۱) فعل **ing**دار (**ing** + شکل ساده‌ی فعل) ۲) **pp** (قسمت سوم فعل)

با توجه به این‌که قبل از جای خالی **(books and recourds)** مفعول فعل عبارت وصفی **(deliver)** است، **pp** درست می‌باشد. البته بین گزینه‌های این سؤال، فعل **ing**دار نداریم وفقط **pp** وجود دارد.

بیشتر بدانید: در واقع، جمله‌واره‌ی وصفی ساختار معلوم داشته که قبل از کوتاه شدن و تبدیل به عبارت وصفی به‌صورت زیر بوده است.

The package contains books and records <u>which/ that were delivered to the library recently.</u>

جمله‌واره‌ی وصفی

⇒ **The package contains books and records <u>delivered to the library recently</u>.**

عبارت وصفی

۷۸- پاسخ: گزینه‌ی ۳
«آقای احمدی باید حدود شصت‌سال داشته باشد، در حالی که همسرش تقریباً سی‌ساله به‌نظر می‌رسد.»
نکته: حروف ربط **while** و **whereas** برای نشان دادن تقابل و تضاد مستقیم بین دو جمله به‌کار می‌روند.

۷۹- پاسخ: گزینه‌ی ۴
«او در امتحان‌هایش رد شد؛ باید وقتی به شما مراجعه کرد، در درس‌هایش به او کمک می‌کردید.»
نکته: ساختار **"Should have +pp"** برای بیان عملی در گذشته به‌کار می‌رود که بایستی انجام می‌شده، ولی انجام نشده است.

۸۰- پاسخ: گزینه‌ی ۲
«باید نهایت تلاشمان را بکنیم که از این حیوانات حفاظت کنیم، چون آن‌ها در خطر انقراض هستند.»
۱) مواد غذایی ۲) انقراض، نابودی ۳) تجارب، آزمایشات ۴) کاوش، اکتشاف

۸۱- پاسخ: گزینه‌ی ۱
«مقدار زیادی پول به برنده‌ی اول این رقابت اعطا خواهد شد.»
۱) اعطا کردن، دادن ۲) نجات دادن، پس‌انداز کردن
۳) اداره کردن، توانستن ۴) کشیدن، کش‌دادن

۸۲- پاسخ: گزینه‌ی ۲
«آن کتاب به شیوه‌ای نوشته شد که برای سن بچه‌ها مناسب بود.»
۱) اعتیادآور- معتادکننده ۲) درخور، مناسب ۳) مکرر، متعدد ۴) آماده، مجهز

۸۳- پاسخ: گزینه‌ی ۳
«دوستم عضو اجتماع محلی شد تا امور خیره انجام دهد.»
۱) کارکرد- عملکرد ۲) مقصد ۳) جامعه، اجتماع ۴) ظرفیت، توانایی

۸۴- پاسخ: گزینه‌ی ۳
«در مدرسه‌ی من تقریباً همه ورزش می‌کنند. این ورزش‌ها شامل تنیس، والیبال و هاکی روی چمن می‌باشند.»
۱) تشکیل دادن، تصنیف کردن ۲) وقفِ ... کردن، به ... اختصاص دادن
۳) شاملِ ... بودن، دربرداشتن ۴) تخمین زدن، برآورد کردن

۸۵- پاسخ: گزینه‌ی ۱
«در حال حاضر، جان نگران خیلی چیزها است، در درجه‌ی اول سلامت پسرش.»
۱) در درجه‌ی اول، عمدتاً ۲) از نظر احساسی، از نظر عاطفی
۳) سابقاً، پیش از این ۴) خوشبختانه

۸۶- پاسخ: گزینه‌ی ۲
«در حال حاضر، [رقابت] ۱۰۰۰۰ کیلومتر، بزرگ‌ترین رقابت پیاده‌روی است که در بازی‌های المپیک برگزار می‌شود.»
۱) بردن، گرفتن ۲) برگزار کردن، نگه داشتن ۳) زدن، ضربه زدن ۴) جنگیدن، مبارزه کردن

۸۷- پاسخ: گزینه‌ی ۴
«آن‌ها تعدادی از شرایط را به قرارداد ضمیمه کرده‌اند.»
۱) ترکیب کردن، تلفیق کردن ۲) بازگو کردن، دوباره گفتن
۳) مرتب کردن، منظم کردن ۴) ضمیمه کردن، پیوست کردن

■■ ترجمه‌ی **Cloze Test**:
شاید زمین‌لرزه‌ها یکی از ترسناک‌ترین و مخرب‌ترین حوادث طبیعت باشند که بشر تجربه می‌کند.
اغلب آثار زمین‌لرزه‌ها وحشتناک است. زمین‌لرزه‌ها باعث مرگ بسیاری از انسان‌ها، رنج بسیار و خسارات سنگین شده‌اند. امروزه، از آنجایی که دانشمندان سرتاسر جهان علل زمین‌لرزه‌ها را بررسی می‌کنند، پژوهش در مورد زمین‌لرزه‌ها خیلی گسترش یافته است. این مدارک، اولین اقدامات علمی برای نوشتن آثار زمین‌لرزه بودند.

۸۸- پاسخ: گزینه‌ی ۳
۱) شیمیایی ۲) برتر، بالاتر ۳) وحشتناک، خیلی بد ۴) رسمی، تشریفاتی

۸۹- پاسخ: گزینه‌ی ۲
۱) فراهم کردن، تهیه کردن ۲) باعثِ ... شدن، سببِ ... شدن ۳) نیاز داشتن، احتیاج داشتن ۴) طراحی کردن، طرحِ ... را کشیدن

۹۰- پاسخ: گزینه‌ی ۱
۱) خسارت، آسیب ۲) منبع، منشأ ۳) اثر، تأثیر ۴) تنوع، گونه

۹۱- پاسخ: گزینه‌ی ۴
۱) به‌طور مخربی، ویران‌گرانه ۲) دورادور، از دور ۳) راحت، بی‌دردسر ۴) خیلی، بسیار

۹۲- پاسخ: گزینه‌ی ۱

۱) قدم، گام، اقدام ۲) طرز ایستادن، حالت بدن ۳) درجه، مدرک ۴) صحنه، منظره

■■ ترجمه‌ی درک مطلب ۱:

جمعیت جهان به‌سرعت افزایش می‌یابد. ممکن است تا سال ۲۰۲۰، روی زمین ۷/۵ میلیارد نفر وجود داشته باشد. آیا برای همه‌ی این انسان‌ها غذای کافی وجود خواهد داشت یا ما کمبود غذا خواهیم داشت؟ بعضی از دانشمندان بر این باورند که پرورش ماهی می‌تواند این مشکل را حل کند. با وجود این، سایر دانشمندان نگرانند که پرورش ماهی می‌تواند باعث مشکلات زیست‌محیطی شدیدی شود.

پرورش ماهی چیز جدیدی نیست. ۳۰۰۰ سال قبل، در چین مراکز پرورش ماهی وجود داشت. امروزه حدود یک سوم ماهی‌هایی که می‌خوریم از مراکز پرورش ماهی می‌آید.

بیشتر مراکز پرورش ماهی، ماهی‌های گیاه‌خوار را پرورش می‌دهند. کپور، تیلاپیا و گربه‌ماهی، گونه‌های محبوب ماهی‌های گیاه‌خوار هستند. متأسفانه بسیاری از مراکز پرورش ماهی شروع به پرورش ماهی‌های گوشت‌خوار می‌کنند. گونه‌ی محبوبی از ماهی‌های گوشت‌خوار، ماهی آزاد است. این ماهی‌های گوشت‌خوار، مواد غذایی فرآوری‌شده‌ای را که از ماهی‌های وحشی درست شده‌اند، می‌خورند. با وجود این، برای تولید فقط ۱ تن ماهی آزاد پرورشی، تا ۵ تن ماهی وحشی مورد نیاز است. ذخیره‌ی ماهی‌های وحشی همین حالا دارد کم می‌شود.

سرانجام ممکن است گونه‌های زیادی از ماهی‌های وحشی منقرض شوند. در آن هنگام چه کار خواهیم کرد؟

منتقدان پرورش ماهی همچنین می‌گویند که ماهی پرورشی برای انسان‌ها مضر است. آن‌ها می‌گویند که این ماهی‌ها حاوی مواد شیمیایی خطرناکی هستند. آن‌ها همچنین از پرورش ماهی انتقاد می‌کنند چون آب را آلوده می‌کند. انتقاد دیگر آن است که ماهی‌های پرورشی می‌توانند بیماری‌ها را به ماهی‌های وحشی سرایت دهند.

برخی از افراد می‌گویند که روش‌های پرورش [ماهی] که در حال حاضر استفاده می‌شوند، در هر صورت ماهی کافی تولید نخواهند کرد. آن‌ها می‌گویند که به جای قرار دادن مراکز پرورش ماهی در دریاچه‌ها یا نزدیک ساحل، مراکز پرورش ماهی باید به اعماق دوردست اقیانوس برده شوند. همین حالا، چندین کشور، مراکز اعماق اقیانوسی را آزمایش می‌کنند. ممکن است در آینده، مراکز پرورش ماهی، قفس‌های بزرگی باشند که در سرتاسر اقیانوس حرکت می‌کنند.

۹۳- پاسخ: گزینه‌ی ۳

«طبق متن، درست است که ..... .»

۱) بیشتر دانشمندان بر این باورند که پرورش ماهی پاسخ کمبود غذای آینده‌ی ما است.

۲) مشکلات زیست‌محیطی ایجاد شده توسط پرورش ماهی از ازدیاد جمعیت جدی‌تر هستند.

۳) پرورش ماهی چیز جدیدی نیست چون که چند هزار سال قبل توسط برخی افراد اجرا می‌شد.

۴) از آنجایی که پرورش‌دهندگان ماهی‌ها می‌توانند از ماهی‌های گوشت‌خوار پول در بیاورند، ممکن است خیلی زود تصمیم بگیرند پرورش ماهی‌های گیاه‌خوار را قطع کنند.

۹۴- پاسخ: گزینه‌ی ۴

«پرورش‌دهندگان ماهی‌ها برای تولید دو تن ماهی آزاد، باید حدود ..... استفاده کنند.»

۱) ۵ تن غذای فرآوری شده و ۵ تن ماهی وحشی ۲) همان مقدار ماهی وحشی

۳) ۱۰ تن غذای فرآوری‌شده ۴) ۱۰ تن ماهی وحشی

۹۵- پاسخ: گزینه‌ی ۱

«مواد شیمیایی خطرناکی که در متن اشاره شده وقتی وارد بدن انسان می‌شود که انسان‌ها .....»

۱) ماهی‌هایی را مصرف می‌کنند که در مراکز پرورش ماهی پرورش یافته‌اند.

۲) آبی را می‌نوشند که در آن ماهی‌ها پرورش یافته‌اند.

۳) ماهی‌هایی وحشی را می‌خورند که توسط ماهی‌هایی که پرورشی هستند، مبتلا شده‌اند.

۴) در تماس با آب‌های اقیانوس که توسط مراکز اعماق دریا آلوده شده‌اند، قرار می‌گیرند.

۹۶- پاسخ: گزینه‌ی ۳

«متن اطلاعاتی ارائه می‌کند که به کدام‌یک از پرسش‌های زیر پاسخ خواهد داد؟»

۱) مشکل روش‌های فعلی پرورش [ماهی] چیست که آن‌ها را از تأمین نیازهای غذایی انسان‌ها ناتوان می‌کند؟

۲) برخی از مشکلات زیست‌محیطی که ممکن است به‌طور مستقیم توسط ماهی‌های وحشی ایجاد شوند، چیست؟

۳) منبع غذایی که به ماهی‌های گوشت‌خوار در مراکز پرورش ماهی مرتبط [با آن‌ها] داده می‌شود، چیست؟

۴) آیا ماهی‌های پرورش داده شده توسط مردم در گذشته حاوی مواد شیمیایی خطرناک بود؟

■■ ترجمه‌ی درک مطلب ۲:

یک نظریه‌ی اضطراب توسط لیبرت و موریس در سال ۱۹۶۷ اشاره میکند که اضطراب از دو بخش تشکیل می‌شود؛ نگرانی و احساساتی بودن. احساساتی بودن به علائم فیزیولوژیکی، مثل تعریق، افزایش ضربان قلب وافزایش فشار خون اشاره دارد. نگرانی به صحبت منفی کردن با خود اشاره دارد که اغلب ذهن را از تمرکز کردن بر روی راه‌حل‌های مشکل موجود منحرف می‌کند. برای مثال، وقتی دانش‌آموزان در طول امتحان مضطراب می‌شوند، ممکن است مکرراً به خودشان بگویند [که] قرار است رد شوند، یا نمی‌توانند مطلب را به یاد بیاورند، یا این‌که اگر ضعیف عمل کنند، معلم‌شان از دست آن‌ها عصبانی خواهد شد. این فکر مانع تمرکز کردن روی امتحان می‌شود، چون‌که نواحی گفتاری مغز که برای کامل کردن سؤالات امتحان نیاز هستند، برای نگرانی استفاده می‌شوند.

دکتر ادوارد هالوول، نویسنده‌ی [کتاب] نگرانی استدلال می‌کند که هر چند «نگرانی کارکرد ثمربخشی دارد»، نگرانی مقدماتی و خطرناکی که او اسمش را «نگرانی زهرآگین» می‌گذارد، می‌تواند برای سلامت روحی و جسمی شما مضر باشد. او ادعا می‌کند که «نگرانی زهرآگین وقتی است که نگرانی، شما را فلج می‌کند» در حالی که «نگرانی خوب منجر به اقدام سازنده می‌شود»، مثل انجام اقداماتی برای حل کردن مشکلاتی که سبب نگرانی می‌شوند. هالوول پیشنهاد می‌کند که افراد برای مبارزه با نگرانی، نباید به تنهایی نگران باشند، چون‌که مردم وقتی در مورد نگرانی‌هایشان با دوستی حرف می‌زنند، به احتمال بیشتری به راه‌حل می‌رسند. او همچنین افراد مضطرب را تشویق می‌کند در مورد موضوعی که آن‌ها را اذیت می‌کند اطلاعات بیشتری کسب کنند یا مطمئن شوند که اطلاعات‌شان درست است.

اقدام دیگر برای کاهش نگرانی، برنامه‌ریزی کردن و انجام اقدامات و «مراقبت کردن از مغزتان» با خواب کافی، ورزش کردن و خوردن غذای سالم است. هالوول، افراد مضطرب راتشویق می‌کند تا «مقادیر منظمی از تماس مثبت انسانی» مثل «در آغوش گرفتن یا دست نوازش گرمی به کمر کسی زدن» داشته باشند. در نهایت او به افراد مضطرب توصیه می‌کند اجازه دهند مشکلات دور شوند، تا این‌که آن‌ها را دور خودشان جمع کنند.

۹۷- پاسخ: گزینه‌ی ۴

«متن عمدتاً در چه مورد صحبت می‌کند؟»

۱) رابطه‌ی بین شخصیت افراد و نوع اضطراب آن‌ها.

۲) دلایلی که مردم تحت تأثیر اضطراب و نگرانی قرار می‌گیرند.

۳) چرا دانشمندان در مورد تعریف نگرانی هم‌عقیده نیستند.

۴) نگرانی چیست و چطور به آن غلبه کنیم.

۹۸- پاسخ: گزینه‌ی ۱

«چرا نویسنده در پارگراف ۱ از دانش‌آموزان نام می‌برد؟»

۱) تا نکته‌ای کلی را که قبلاً توضیح داده است با مثال روشن کند.

۲) تا روشی را پیشنهاد کند برای بهبود عملکرد امتحانات دانش‌آموزان.

۳) تا از گروهی از افراد که بیشتر در معرض نگرانی هستند، نام ببرد.

۴) تا نقش موقعیت افراد را در تجربه‌ی اضطراب آن‌ها روشن کند.

۹۹- پاسخ: گزینه‌ی ۲

«طبق متن، افرادی که تحت تأثیر نگرانی زهرآگین قرار می‌گیرند .....»

۱) ابتدا دوره‌های بی‌خوابی را تجربه می کنند و بعد شروع به خوردن غذاهای ناسالم می‌کنند.

۲) به‌ندرت اقداماتی انجام می‌دهند تا آن مشکلاتی را که باعث استرس در زندگی‌شان می‌شود حل کنند.

۳) مشکلات روحی‌شان را با مشکلات جسمی اشتباه می‌گیرند که به نگرانی‌شان اضافه می‌کند.

۴) تمایل دارند با سایرین صحبت کنند تا خودشان را آرام کنند.

۱۰۰- پاسخ: گزینه‌ی ۲

کلمه‌ی "them" در پاراگراف ۲ به "Problems" اشاره دارد.

۱) افراد مضطرب

۲) مشکلات

۳) نگرانی‌ها

۴) مقادیر منظمی از تماس مثبت انسانی

ریاضیات

۱۰۱- پاسخ: گزینه‌ی ۳

مجموعه‌ی داده‌شده دارای سه عضو است. دقت کنید که مجموعه ی $\{1,2\}$ با مجموعه‌ی $\{2,1\}$ فرقی ندارند. بنابراین:

$A=\{1,2,\{1,2\}\}$

تعداد زیرمجموعه‌ها $= 2^{\text{تعداد عضوها}} \Rightarrow$ تعداد زیر مجموعه ها $= 2^3 = 8$

۱۰۲- پاسخ: گزینه‌ی ۱

هر عبارت را جداگانه محاسبه می‌کنیم:

$$\sqrt[3]{3\frac{3}{8}}=\sqrt[3]{\frac{27}{8}}=\sqrt[3]{\frac{3^3}{2^3}}=\frac{3}{2} \quad , \quad (18)^{-2}=(2\times 3^2)^{-2}=2^{-2}\times 3^{-4}=\frac{1}{2^2}\times\frac{1}{3^4}$$

$$(1/5)^4=(\frac{3}{2})^4=\frac{3^4}{2^4} \quad , \quad (\frac{1}{4})^{-3}=4^3=(2^2)^3=2^6$$

حاصل نهایی: $\frac{3}{2}\times\frac{1}{2^2}\times\frac{1}{3^4}\times\frac{3^4}{2^4}\times 2^6=\frac{3^5\times 2^6}{2^7\times 3^4}=\frac{3}{2}=1/5$

۱۰۳- پاسخ: گزینه‌ی ۲

$$4x^3-6x^2+2x \xrightarrow{\text{فاکتور از } 2x} 2x(2x^2-3x+1)$$

عبارت داخل پرانتز را از طریق روش A تجزیه می‌کنیم:

$$A=2x^2-3x+1 \xrightarrow{\times 2} 2A=4x^2-3(2x)+2 \Rightarrow 2A=(2x-1)(2x-2) \Rightarrow 2A=(2x-1)2(x-1)$$

$$A=(2x-1)(x-1)$$

پس عبارت تجزیه‌شده‌ی نهایی به‌صورت $2x(2x-1)(x-1)$ است، که مشاهده می‌شود عامل $2x-1$ در تجزیه‌ی عبارت وجود دارد.

۱۰۴- پاسخ: گزینه‌ی ۱

عبارت اول: $1+\frac{3x}{x^2-4}=\frac{x^2-4+3x}{x^2-4}=\frac{x^2+3x-4}{x^2-4}=\frac{(x+4)(x-1)}{(x-2)(x+2)}$

عبارت دوم: $1-\frac{1}{x-1}=\frac{x-1-1}{x-1}=\frac{x-2}{x-1}$

حاصل نهایی $=\frac{(x+4)\cancel{(x-1)}}{\cancel{(x-2)}(x+2)}\times\frac{\cancel{x-2}}{\cancel{x-1}}=\frac{x+4}{x+2}$

۱۰۵- پاسخ: گزینه‌ی ۴

هر کدام از سه عبارت را جداگانه محاسبه می‌کنیم:

عبارت اول: $\sqrt[3]{25}\times\sqrt[3]{40}=\sqrt[3]{5^2}\times\sqrt[3]{2^3\times 5}=\sqrt[3]{2^3\times 5^3}=2\times 5=10$

مخرج کسر را گویا می‌کنیم:

عبارت دوم: $\frac{\sqrt{2}}{3+2\sqrt{2}}\times\frac{3-2\sqrt{2}}{3-2\sqrt{2}}=\frac{\sqrt{2}(3-2\sqrt{2})}{(3)^2-(2\sqrt{2})^2}=\frac{3\sqrt{2}-4}{9-8}=\frac{3\sqrt{2}-4}{1}=3\sqrt{2}-4$

عبارت سوم: $\frac{1}{2}\sqrt{72}=\frac{1}{2}\sqrt{2^2\times 2\times 3^2}=\frac{1}{2}\times 2\times 3\sqrt{2}=3\sqrt{2}$

حاصل نهایی $=10+3\sqrt{2}-4-3\sqrt{2}=6$

۱۰۶- پاسخ: گزینه‌ی ۴

مساحت مربع $=(\text{ضلع})^2=(8+E)^2=(8)^2+2(8)(E)+E^2=64+16E+E^2 \xrightarrow{\text{صرف نظر از } E^2} 64+16E$

خطای مساحت ۱۶ برابر خطای ضلع است. با فرض آن‌که $E<0/25$ باشد، آن‌گاه خطای مساحت کمتر از $16\times 0/25$ خواهد بود:

$$E<0/25 \Rightarrow \overbrace{16E}^{\text{خطای مساحت}} < 16\times 0/25=16\times\frac{1}{4}=4$$

۱۰۷- پاسخ: گزینه‌ی ۴

$R = ۷۵ - ۳۹ = ۳۶$

$C = \frac{R}{k} = \frac{۳۶}{۹} = ۴ \Rightarrow$ کران بالای دسته‌ی اول $= ۳۹ + ۴ = ۴۳$

$+۵C = ۴۳ + ۵(۴) = ۴۳ + ۲۰ = ۶۳$ کران بالای دسته‌ی اول = کران بالای دسته‌ی ششم

۱۰۸- پاسخ: گزینه‌ی ۳

در نمودار ساقه و برگ، تعداد کل داده‌ها برابر تعداد برگ‌هاست که در اینجا برابر ۲۴ است.

$x_۱ , x_۲ , ... , x_{۱۲} , x_{۱۳} , ... , x_{۲۴}$

نیمه‌ی اول داده‌ها شامل ۱۲ داده‌ی ابتدایی و نیمه‌ی دوم داده‌ها هم از داده‌ی ۱۳اُم تا ۲۴ اُم است. میانه‌ی نیمه‌ی اول داده‌ها (چارک اول) برابر $\frac{\text{داده‌ی هفتم + داده‌ی ششم}}{۲}$ است که در اینجا برابر $\frac{۴۵ + ۴۷}{۲} = ۴۶$ می‌باشد. میانه‌ی نیمه‌ی دوم داده‌ها (چارک سوم) نیز برابر $\frac{\text{داده‌ی نوزدهم + داده‌ی هجدهم}}{۲}$ است که برابر $\frac{۶۳ + ۶۴}{۲} = ۶۳/۵$ می‌باشد. پس داده‌های ورودی جعبه یا داخل جعبه داده‌هایی هستند که از ۴۶ بزرگ‌تر و از ۶۳/۵ کوچک‌تر باشند:

$۴۷, ۵۰, ۵۰, ۵۱, ۵۱, ۵۳, ۵۴, ۵۶, ۵۹, ۶۱, ۶۲, ۶۳$

$\bar{x} = \frac{۴۷ + ۲(۵۰) + ۲(۵۱) + ۵۳ + ۵۴ + ۵۶ + ۵۹ + ۶۱ + ۶۲ + ۶۳}{۱۲} \Rightarrow \bar{x} = \frac{۶۵۷}{۱۲} = ۵۴/۷۵$

۱۰۹- پاسخ: گزینه‌ی ۲

$f(x) = \sqrt{x^۲ - ۶x + ۱۰} \Rightarrow f(۳ + ۲\sqrt{۶}) = \sqrt{(۳ + ۲\sqrt{۶})^۲ - ۶(۳ + ۲\sqrt{۶}) + ۱۰}$

$= \sqrt{۹ + ۱۲\sqrt{۶} + ۲۴ - ۱۸ - ۱۲\sqrt{۶} + ۱۰} = \sqrt{۲۵} = ۵$

۱۱۰- پاسخ: گزینه‌ی ۴

$y + ۳x = ۱۱ \Rightarrow y = -۳x + ۱۱$ (۱)

$y = x^۲ + ۱$ (۲)

$-۳x + ۱۱ = x^۲ + ۱$

معادله‌های (۱) و (۲) را با هم تلاقی می‌دهیم:

$\Rightarrow x^۲ + ۱ + ۳x - ۱۱ = ۰ \Rightarrow x^۲ + ۳x - ۱۰ = ۰ \Rightarrow (x + ۵)(x - ۲) = ۰ \begin{cases} x + ۵ = ۰ \Rightarrow x = -۵ \\ x - ۲ = ۰ \Rightarrow x = ۲ \end{cases}$

$y = x^۲ + ۱ \begin{cases} \xrightarrow{x=-۵} y = (-۵)^۲ + ۱ = ۲۵ + ۱ = ۲۶ \Rightarrow A = \begin{bmatrix} -۵ \\ ۲۶ \end{bmatrix} \\ \xrightarrow{x=۲} y = (۲)^۲ + ۱ = ۴ + ۱ = ۵ \Rightarrow B = \begin{bmatrix} ۲ \\ ۵ \end{bmatrix} \end{cases}$

فاصله‌ی دو نقطه‌ی A و B از رابطه‌ی زیر به‌دست می‌آید:

$AB = \sqrt{(x_A - x_B)^۲ + (y_A - y_B)^۲} = \sqrt{(-۵ - ۲)^۲ + (۲۶ - ۵)^۲} = \sqrt{(-۷)^۲ + (۲۱)^۲} = \sqrt{۴۹ + ۴۴۱} = \sqrt{۴۹۰} = \sqrt{۴۹ \times ۱۰} = ۷\sqrt{۱۰}$

۱۱۱- پاسخ: گزینه‌ی ۱

$\sqrt{x + ۶} - \sqrt{۲x + ۵} = ۱$

بهتر است یکی از رادیکال‌ها را به‌طرف دیگر ببریم:

$\sqrt{x + ۶} = \sqrt{۲x + ۵} + ۱ \xrightarrow[\text{توان ۲ می‌رسانیم}]{\text{طرفین را به}} (\sqrt{x + ۶})^۲ = (\sqrt{۲x + ۵} + ۱)^۲$

$\Rightarrow x + ۶ = ۲x + ۵ + ۲\sqrt{۲x + ۵} + ۱ \Rightarrow x + ۶ - ۲x - ۶ = ۲\sqrt{۲x + ۵}$

$\Rightarrow -x = ۲\sqrt{۲x + ۵} \xrightarrow[\text{توان ۲ می‌رسانیم}]{\text{طرفین را به}} x^۲ = ۴(۲x + ۵) \Rightarrow x^۲ = ۸x + ۲۰$

$\Rightarrow x^۲ - ۸x - ۲۰ = ۰ \Rightarrow (x - ۱۰)(x + ۲) = ۰ \begin{cases} x - ۱۰ = ۰ \Rightarrow x = ۱۰ \\ x + ۲ = ۰ \Rightarrow x = -۲ \end{cases}$

جواب‌ها را امتحان می‌کنیم:

$$x=۱۰ \Rightarrow \sqrt{۱۰+۶}-\sqrt{۲(۱۰)+۵}=۱ \Rightarrow ۴-۵=۱ \Rightarrow -۱=۱$$

این تساوی غلط است. پس جواب $x=۱۰$ غیر قابل قبول می‌باشد.

$$x=-۲ \Rightarrow \sqrt{-۲+۶}-\sqrt{۲(-۲)+۵}=۱ \Rightarrow ۲-۱=۱ \Rightarrow ۱=۱$$

این تساوی درست است، پس جواب $x=-۲$ قابل قبول می‌باشد.

یعنی معادله دارای یک جواب منفی است.

۱۱۲- پاسخ: گزینه‌ی ۲

روش اول:

$$f(x)=-\frac{۱}{۲}x^۲ \xrightarrow{\text{۳ واحد به چپ}} g(x)=-\frac{۱}{۲}(x+۳)^۲ \xrightarrow{\frac{۵}{۲}\text{ واحد بـه بـالا}} h(x)=-\frac{۱}{۲}(x+۳)^۲+\frac{۵}{۲}$$

$$\Rightarrow h(x)=-\frac{۱}{۲}(x^۲+۶x+۹)+\frac{۵}{۲}=-\frac{۱}{۲}x^۲-۳x-\frac{۹}{۲}+\frac{۵}{۲}=-\frac{۱}{۲}x^۲-۳x-۲$$

روش دوم:

$$f(x)=-\frac{۱}{۲}x^۲ \xrightarrow{\text{نقطـــه‌ی رأس}} S\begin{vmatrix} x=\frac{-b}{۲a}=۰ \\ y=۰ \end{vmatrix} \Rightarrow S\Big|_{۰}^{۰}$$

۳ واحد به سمت چپ یعنی روی محور xها $۰-۳=-۳$ حرکت کنیم و $\frac{۵}{۲}$ واحد به سمت بالا یعنی روی محور yها: $۰+\frac{۵}{۲}=\frac{۵}{۲}$ حرکت کنیم.

پس نقطه‌ی رأس جدید $S'\begin{bmatrix} -۳ \\ \frac{۵}{۲} \end{bmatrix}$ است، از طرفی $a=-\frac{۱}{۲}$ می‌باشد، پس معادله‌ی جدید را می‌نویسیم:

$$y=a(x-x_۰)^۲+y_۰$$

$$y=-\frac{۱}{۲}(x-(-۳))^۲+\frac{۵}{۲} \Rightarrow y=-\frac{۱}{۲}(x+۳)^۲+\frac{۵}{۲} \Rightarrow y=-\frac{۱}{۲}(x^۲+۶x+۹)+\frac{۵}{۲} \Rightarrow y=-\frac{۱}{۲}x^۲-۳x-\frac{۹}{۲}+\frac{۵}{۲}$$

$$\Rightarrow y=-\frac{۱}{۲}x^۲-۳x-۲$$

۱۱۳- پاسخ: گزینه‌ی ۳

از ۶ کارمند ابتدا ۳ نفر را انتخاب می‌کنیم $C(۶,۳)$ و سپس از ۳ نفر باقی‌مانده ۲ نفر را انتخاب می‌کنیم $C(۳,۲)$ و سپس ۱ نفر را از بین ۱ نفر باقی‌مانده انتخاب می‌کنیم $C(۱,۱)$ و در نهایت طبق اصل ضرب تعداد راه‌های هر مرحله را در هم ضرب می‌کنیم:

$$C(۶,۳)=\frac{۶!}{(۶-۳)!۳!}=\frac{۶!}{۳!۳!}=\frac{۶\times۵\times۴\times۳!}{۳!\times۳\times۲\times۱}=۲۰$$

$$C(۳,۲)=\frac{۳!}{(۳-۲)!۲!}=\frac{۳!}{۱!۲!}=\frac{۳\times۲!}{۱\times۲!}=۳$$

$$C(۱,۱)=۱$$

حاصل نهایی $C(۶,۳)\times C(۳,۲)\times C(۱,۱)=۲۰\times۳\times۱=۶۰$

۱۱۴- پاسخ: گزینه‌ی ۳

$$S_n=\frac{n}{۲}(۲a_۱+(n-۱)d) \Rightarrow S_۷=\frac{۷}{۲}(۲a_۱+(۷-۱)d)=۱۸۲ \Rightarrow ۷a_۱+۲۱d=۱۸۲ \overset{\div ۷}{\Rightarrow} a_۱+۳d=۲۶$$

$$a_۸=a_۱+۷d=۵۴$$

$$\begin{cases} a_۱+۳d=۲۶ \xrightarrow{\times(-۱)} & -a_۱-۳d=-۲۶ \\ a_۱+۷d=۵۴ & a_۱+۷d=۵۴ \end{cases}$$

$$۴d=۲۸ \Rightarrow d=\frac{۲۸}{۴}=۷$$

$$a_۱+۳d=۲۶ \xrightarrow{d=۷} a_۱+۳(۷)=۲۶ \Rightarrow a_۱=۲۶-۲۱=۵$$

۱۱۵- پاسخ: گزینه‌ی ۲

مجموع جملات در دنباله‌ی فیبوناتچی از رابطه‌ی $S_n=(۲F_n)+(F_{n-۱}-۱)$ به‌دست می‌آید. اول باید بدانیم جمله‌ی قبل از ۱۴۴ عـدد ۸۹ است، پس:

$$S_n=(۲\times۱۴۴)+(۸۹-۱)=۲۸۸+۸۸=۳۷۶$$

۱۱۶- پاسخ: گزینه‌ی ۱

$$\log(5-2x)-\log x=2\log 2-\frac{1}{2}\log 9$$

$$\Rightarrow \log\frac{5-2x}{x}=\log 4-\log 9^{\frac{1}{2}} \xrightarrow{9^{\frac{1}{2}}=(3^2)^{\frac{1}{2}}=3} \log\frac{5-2x}{x}=\log 4-\log 3$$

$$\Rightarrow \log\frac{5-2x}{x}=\log\frac{4}{3}\Rightarrow\frac{5-2x}{x}=\frac{4}{3}\xrightarrow{\text{طرفین وسطین}}15-6x=4x$$

$$\Rightarrow -6x-4x=-15\Rightarrow -10x=-15\Rightarrow x=\frac{-15}{-10}=\frac{3}{2}=1/5$$

۱۱۷- پاسخ: گزینه‌ی ۳

چون هر ماه افزایش قیمت داریم، پس آهنگ رشد ماهانه در نظر گرفته می‌شود:

$$A=A_0(1+\frac{r}{12})^{12t}\xrightarrow[t=5]{\frac{r}{12}=0/01}(1+0/01)^{12\times5}=(1/01)^{60}$$

می‌خواهیم بدانیم قیمت ثانویه پس از ۵ سال، چند برابر قیمت اولیه است $(A_5=xA_0)$.

$$A_5=A_0(1/01)^{60}\Rightarrow xA_0=A_0(1/01)^{60}\Rightarrow x=(1/01)^{60}\xrightarrow[\text{می‌گیریم}]{\log\text{ از طرفین}}\log x=\log(1/01)^{60}$$

$$\Rightarrow \log x=60\log 1/01\xrightarrow[\log 1/01=2/0043-2=0/0043]{\log 101=2/0043}\log x=60\times0/0043\Rightarrow\log x=0/2580$$

در اطلاعات مسئله داریم:

$$\log 181=2/2580\Rightarrow\log 1/81=2/2580-2\Rightarrow\log 1/81=0/2580$$

$$\Rightarrow\begin{cases}\log x=0/2580\\ \log 1/81=0/2580\end{cases}\Rightarrow x=1/81$$

۱۱۸- پاسخ: گزینه‌ی ۱

تعداد بذر اضافه‌ی کاشته شده را x در نظر می‌گیریم. پس قیمت محصول برابر است با:

$$y=(200+x)(900-3x)=180000-600x+900x-3x^2$$

$$y=-3x^2+300x+180000\begin{cases}a=-3\\ b=300\\ c=180000\end{cases}$$

$$\begin{cases}x=\frac{-b}{2a}=\frac{-300}{2(-3)}=\frac{300}{6}=50\\ y=-3(50)^2+300(50)+180000=187500\end{cases}$$

۱۱۹- پاسخ: گزینه‌ی ۱

احتمال تجربی همان احتمالی است که به‌طور واقعی رخ می‌دهد و در آزمایش به‌دست می‌آید که با تکرار آزمایشات به دفعات زیاد مقادیر احتمال تجربی به احتمال نظری نزدیک و نزدیک‌تر می‌شود.

۱۲۰- پاسخ: گزینه‌ی ۴

می‌توان از پیشامد مکمل (نامطلوب) استفاده نمود:

$P(A)=$ احتمال آن‌که در پرتاب ۴ تاس لااقل ۲ تاس یکسان باشند.

$P(A')=$ احتمال آن‌که در پرتاب ۴ تاس هیچ‌کدام یکسان نباشند.

پس احتمال آن را حساب می‌کنیم که اعداد ۴ تاس متفاوت باشند:

$$P(A')=\frac{6}{6}\times\frac{5}{6}\times\frac{4}{6}\times\frac{3}{6}=1\times\frac{5}{6}\times\frac{2}{3}\times\frac{1}{2}=\frac{5}{18}$$

$$P(A)=1-P(A')=1-\frac{5}{18}=\frac{13}{18}$$

مؤسسه آموزشی فرهنگ

اقتصاد

۱۲۱- پاسخ: گزینه ۱

الف) انسان موجودی سیری‌ناپذیر است؛ زیرا با برآورده شدن پاره‌ای از نیازهایش احساس بی‌نیازی به او دست نمی‌دهد، بلکه نیازهای تازه‌ای در او شکل می‌گیرد و با عطش بیشتری درصدد رفع این نیازها برمی‌آید.

ب) منابع و امکانات محدود، قادر به رفع نیازهای نامحدود انسان نیستند. در واقع انسان نمی‌تواند همه‌ی خواسته‌هایش را با استفاده از امکانات موجود برآورده کند؛ بنابراین، باید ابتدا آن گروه از نیازهای خود را که اولویت بیشتری دارند، برطرف سازد.

ج) از آنجا که منابع در دسترس انسان، کاربردهای گوناگونی دارند، انسان باید در مورد نحوه‌ی استفاده از این منابع تصمیم بگیرد و همچنین روش معینی را انتخاب کند.

د) پس آنان نیز با روش علمی، مسائل اقتصادی را مطالعه می‌کنند.

ه) این عبارت فقط مربوط به علم شیمی است نه همه‌ی علوم بشری.

و) دانشمندان پس از انجام مشاهدات و جمع‌آوری اطلاعات و طبقه‌بندی آن‌ها، برای توجیه واقعیت‌های مورد مطالعه، نظریات خود را ارائه می‌کنند و سپس با بررسی بیشتر، نظریات مطرح شده را ارزیابی می‌کنند و درباره‌ی رد یا قبول آن‌ها تصمیم می‌گیرند.

۱۲۲- پاسخ: گزینه ۲

$$\text{خدمات ارائه شده} = \frac{۳}{۵} \times ۶۵ = ۳۹$$

$$\text{هزینه‌ی استهلاک} = \frac{۲}{۳} \times ۱۵ = ۱۰$$

$$\text{تولید ناخالص داخلی} = ۱۶۵ + ۳۹ + ۱۵ = ۲۱۹$$

$$\text{تولید خالص داخلی} = ۲۱۹ - ۱۰ = ۲۰۹$$

تولید خارجیان مقیم کشور – تولید مردم کشور مقیم در خارج + تولید خالص داخلی = تولید خالص ملی

$$\text{تولید خالص ملی} = ۲۰۹ + ۶۵ - ۱۵ = ۲۵۹$$

$$\text{تولید داخلی سرانه} = \frac{۲۰۹}{۶۵} = ۳/۲۱$$

۱۲۳- پاسخ: گزینه ۱

الف) حسابداری ملی شاخه‌ای از مطالعات اقتصادی است که با ارائه‌ی شاخص‌های متنوع به بررسی و اندازه‌گیری میزان فعالیت‌های اقتصادی در سطح ملی می‌پردازد.

ب) این مورد، تعریف تولید داخلی است.

ج) فعالیت‌های غیرقانونی نظیر قاچاق و مانند آن، که به اقتصاد زیرزمینی معروف است، جزء تولید کشور محاسبه نمی‌شود.

د) با سه روش می‌توان ارزش کل تولیدات جامعه را محاسبه کرد. در روش هزینه‌ای کل پول که از طرف خانوارها به سمت بنگاه‌ها جریان پیدا می‌کند، محاسبه می‌شود.

ه) چه ارزش پولی کالاها و خدمات نهایی را محاسبه کنیم و چه مقدار ارزش افزوده در هر مرحله از تولید را محاسبه و با هم جمع کنیم، به جوابی واحد می‌رسیم.

و) اگر جامعه دچار تورم باشد، مقدار تولید کل محاسبه شده، هر سال رقم بزرگ‌تری را نشان می‌دهد. در حالی‌که این رقم بزرگ به معنای افزایش تولید نیست.

۱۲۴- پاسخ: گزینه ۳

تولید خارجیان مقیم کشور - تولید مردم کشور مقیم در خارج + تولید ناخالص داخلی = تولید ناخالص ملی

$$۴۵۵ = ۴۵۰ + x - ۲۵$$

$$۴۵۵ = ۴۲۵ + x$$

$$x = ۴۵۵ - ۴۲۵ = ۳۰$$

۱۲۵- پاسخ: گزینه ۳

بررسی گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: هزینه‌های پرسنلی - هزینه‌های اداری - پرداخت‌های انتقالی - هزینه‌های اداری

گزینه‌ی ۲: هزینه‌های اداری - هزینه‌های اداری - هزینه‌های اداری - هزینه‌های پرسنلی

گزینه‌ی ۳: هزینه‌های پرسنلی - هزینه‌های اداری - هزینه‌های اداری - پرداخت‌های انتقالی

گزینه‌ی ۴: پرداخت‌های انتقالی - پرداخت‌های انتقالی - پرداخت‌های انتقالی - هزینه‌های اداری

۱۲۶- پاسخ: گزینه ۴

الف)

۲۰۰۰ = ۳۵۰۰ − ۵۵۰۰ : ارزش افزوده‌ی مرحله‌ی دوم

۶۵۰۰ = ۷۵۰۰ − ۱۴۰۰۰ : ارزش افزوده‌ی مرحله‌ی چهارم

ب) ارزش تولید کل جامعه عبارت است از مجموع ارزش افزوده‌ی بخش‌های مختلف اقتصاد، نام دیگر این روش، روش ارزش افزوده است.

ج) تعاریف داده شده مربوط به روش هزینه‌ای است.

د) کارشناسان اقتصادی برای جلوگیری از اشتباه حداقل دو روش را برای محاسبه به‌کار می‌گیرند و جواب‌ها را مقایسه می‌کنند.

۱۲۷- پاسخ: گزینه ۲

الف) میزان سود برابر با تفاوت درآمد و هزینه است.

ب) به‌طور کلی، نیازهای عمده‌ی تولیدکنندگان کالا و خدمات مختلف را می‌توان به سه دسته‌ی اصلی منابع طبیعی، نیروی انسانی و سرمایه تقسیم کرد که از آن‌ها با عنوان عوامل تولید می‌توان نام برد.

ج) ابزار و تجهیزاتی که حاصل کار گذشته‌ی انسان‌هاست، «سرمایه» نامیده می‌شود.

د) تولیدکنندگان هزینه‌هایی را متقبل می‌شوند. این هزینه‌ها در واقع همان پولی است که برای خرید عوامل تولید به صاحبان آن‌ها می‌پردازند که «هزینه‌های تولید» نام دارد.

ه) تولیدکنندگان با به‌کارگیری نیروی انسانی برای بهره‌برداری از منابع طبیعی و تولید کالاها و خدمات، در مقابل به کارگران و کارمندان خود مزد یا حقوق می‌پردازند.

۱۲۸- پاسخ: گزینه ۱

الف) قیمت یک کالا و مقدار خرید آن به‌وسیله‌ی مصرف‌کنندگان، با هم رابطه‌ی معکوس دارند.

ب) رفتار اقتصادی تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان باید با یکدیگر هماهنگ باشد. عاملی که این هماهنگی را ایجاد می‌کند، قیمت کالا است.

ج) انگیزه‌ی تولیدکنندگان از تولید یک کالا، کسب سود است.

د) هر قدر تعداد تولیدکنندگان زیادتر و رقابت فشرده‌تر باشد، منافع بیشتری نصیب مصرف‌کنندگان می‌شود.

ه) هرگاه در بازار، قیمت در سطح قیمت تعادلی نباشد، عواملی آن را به سمت قیمت تعادلی می‌کشانند.

۱۲۹- پاسخ: گزینه ۳

مقابله با فقر و ارتقای سطح زندگی اقشار کم‌درآمد و فقیر جامعه همواره یکی از اهداف مهم و مورد توجه دولت‌ها در جوامع مختلف بوده است.

۱۳۰- پاسخ: گزینه ۲

یکی از وظایف بانک مرکزی، ایجاد امکانات اعتباری برای بانک‌های تجاری است.

۱۳۱- پاسخ: گزینه ۴

در قدیم تنها راه تأمین منابع مالی واحدهای تولیدی و مراکز تجاری، بانک‌ها بودند ولی رفته‌رفته در روند تکامل تأمین مالی، شیوه‌ی مناسب‌تری که تأمین مالی از طریق صدور اوراق بهادار بود، ابداع شد. از جمله پیامدهای مطلوب این روش، افزایش انگیزه‌ی مردم برای سرمایه‌گذاری است؛ زیرا در این حالت، مردم در سرمایه و سود شرکت‌ها شریک می‌شوند. با استفاده از این روش، سرمایه‌های اندک مردم جمع‌آوری می‌شود و در قالب منابع قابل توجه، سرمایه‌ی شرکت‌های سهامی را تأمین می‌کند. این کار مهم از طریق بورس انجام می‌شود.

۱۳۲- پاسخ: گزینه ۴

۴ = ۱۹ − ۲۳ = سهم دهک اول ← ۱۹− سهم دهک دهم = سهم دهک اول

۱۴/۵ = ۹/۵ + ۵ = سهم دهک نهم ← ۹/۵+ سهم دهک دوم = سهم دهک نهم

۶ = ۸/۵ − ۱۴/۵ = سهم دهک سوم ← ۸/۵− سهم دهک نهم = سهم دهک سوم

۱۱/۵ = ۷/۵ + ۴ = سهم دهک هفتم ← ۷/۵+ سهم دهک اول = سهم دهک هفتم

۱۳۳- پاسخ: گزینه ۴

الف) عبارت داده شده به یکسان نبودن منابع و عوامل تولید که یکی از عوامل روی آوردن کشورها به تجارت بین‌الملل است، اشاره دارد.

ب) قهوه ← برزیل/ نیشکر ← کوبا/ پنبه ← مصر

ج) ارائه‌ی انواع تسهیلات اقتصادی و حقوقی جزء موانع تجاری برای کشورها نمی‌باشد.

۱۳۴- پاسخ: گزینه ۱

یکی از مؤسسات اقتصادی مهم وابسته سازمان ملل متحد، «صندوق بین‌المللی پول» است. یکی از اهداف مندرج در اساس‌نامه‌ی صندوق عبارت است از: ارتقای سطح اشتغال در کشورهای عضو، افزایش درآمد واقعی و توسعه‌ی منابع تولیدی آن‌ها از طریق گسترش بازرگانی بین‌المللی.

۱۳۵- پاسخ: گزینه ۲

الف) این مورد به اصول ۴۷ و ۴۹ قانون اساسی اشاره دارد.

ب) آن دسته از خط‌مشی‌های دولت که با مالیات گرفتن تحقق می‌یابد. به «سیاست مالی» معروف است.

ج) ایران در حال حاضر عضو ناظر این سازمان بوده و مراحل عضویت نهایی را طی می‌کند.

د) بسیاری از دانشمندان اقتصاد معتقدند که باید تمامی هزینه‌های تربیت نیروی انسانی را به‌عنوان هزینه‌ی سرمایه‌گذاری منظور کنیم، نه فقط هزینه‌های ساخت مدارس و دانشگاه‌ها و بیمارستان‌ها را.

ه) دامپینگ عبارت است از ارزان‌فروشی در کوتاه‌مدت به منظور حذف رقبا از بازار و در نهایت، به‌دست گرفتن بازار.

ادبیات اختصاصی

۱۳۶- پاسخ: گزینه ۳

دیوان کسایی مشحون از مدایح و مناقب پیامبر ﷺ و آل و سرشار از زهد و پند و موعظه بوده است، امّا مثنوی آفرین‌نامه که سرشار از اندرز و حکمت است از بوشکور بلخی می‌باشد.

۱۳۷- پاسخ: گزینه ۱

قصاید عنصری پربار و استوار است. او در شعر خود بیشتر از منطق و برهان الهام می‌گیرد تا از ذوق و هیجان، بدون این‌که خود در زندگی به فلسفه‌ی خاصّی دست پیدا کرده باشد. عنصری برخلاف فرّخی به‌جای روی آوردن به تغزّل، بیشتر به وصف می‌پردازد یا قصاید خود را بی‌مقدّمه آغاز می‌کند.

۱۳۸- پاسخ: گزینه ۲

پیش از عطّار، جلّابی هجویری در کتاب کشف‌المحجوب و عبدالرّحمان سُلَمی در طبقات‌الصّوفیّه به سرگذشت عارفان و مقامات اولیای تصوّف پرداخته‌اند.

۱۳۹- پاسخ: گزینه ۲

ارسطو، فیلسوف بزرگ یونانی در کتاب بوطیقا (فنّ شعر) هنر را تقلید از طبیعت می‌داند و معتقد است که تفاوت هنرها درنوع تقلید است.

۱۴۰- پاسخ: گزینه ۱

مهرداد- اسکندر کبیر: راسین (اثر دیگر: استر)

نامه‌ی دزدیده‌شده- سوسک طلایی- سایه: ادگار آلن پو (اثر دیگر، جنابت در کوی غسّالخانه)

بررسی سایر آثار:

فریاد: فریت ادگو | فنّ شعر: ارسطو/ نیکولا بوالو | ولگا به خزر می‌ریزد: پیلنیاک

شنل: گوگول | گورستان‌های دریایی: پل والری

۱۴۱- پاسخ: گزینه ۴

تصنیف‌سازی فارسی را عارف قزوینی ابداع نکرده است و پیش از او هم کسانی در این قالب شعری طبع‌آزمایی کرده‌اند، امّا تصنیف‌سازی عرصه‌ی هنری مسلّم عارف است؛ از این جهت که وی به این نوع ادبی خاص جانی تازه بخشید. او که خود شاعر و موسیقی‌دان بود و صدای خوشی هم داشت، تصنیف را با مهارت و امتیازی بارز برای بیان مقاصد و مضامین ملّی به‌کار گرفت. در کتاب درسی از وی با نام «شاعر ملّی» یاد شده است.

۱۴۲- پاسخ: گزینه ۳

نشاط از نظر غزل‌سرایی در بین هم‌روزگاران خود تا حدّی کم‌نظیر است. غزل‌های او که رنگ فلسفی و عرفانی دارد، تقلیدی استادانه از شیوه‌ی غزل‌سرایی حافظ است.

۱۴۳- پاسخ: گزینه ۴

شمس کسمایی در شهریورماه ۱۲۹۹ ش. قطعه شعری با نام «پرورش طبیعت» در مجلّه‌ی آزادیستان منتشر کرد که دربردارنده‌ی پاره‌هایی فارغ از قید تساوی و قافیه‌بندی معمول پیشینیان بود. این قطعه شعر تقلیدگونه‌ای از اشعار اروپایی بود و از نخستین نمونه‌های تجدّد در شعر فارسی به‌شمار می‌آید.

۱۴۴- پاسخ: گزینه ۱

گالیگولا و سوءتفاهم از نمایش‌نامه‌های آلبر کاموانند.

۱۴۵- پاسخ: گزینه ۳

نخستین واکنش فلسطینیان در برابر فشارهای اسرائیل بر نوار غربی فلسطین، در مجموعه داستان قهوه‌خانه‌ی باشوره اثر خلیل سواحری دیده می‌شود. قهرمان یکی از قصّه‌های این مجموعه، عطا ابوجلده که کارگر ساده‌ای است، پس از اشغال بیت‌المقدّس به آنجا می‌رود و برای نخستین بار خود را در قدس شریف غریب احساس می‌کند. سواحری احساس سنگین غربت و استیصال را به‌گونه‌ای توصیف کرده است که خواننده با خواندن آن بی‌اختیار از سر اندوه و غیظ اشک می‌ریزد.

۱۴۶- پاسخ: گزینه ۴

کنایه: سر برزدن صبح: طلوع آفتاب و فرارسیدن صبح/ دیده بر چیزی دوختن: خیره شدن به آن

ایهام: مهر: ۱) خورشید ۲) محبّت

جناس: سر، بر

استعاره: صبح: هدف، موفقّیّت، اقبال/ چرخ: آسمان

۱۴۷- پاسخ: گزینه ۲

جناس: کوه، کاه/ کاه، کاهی

لفّ و نشر: ـــــ

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: ایهام تناسب: شور: ۱) هیجان ۲) نوعی مزه (تناسب با نمکدان و شیرین)

تضاد: نشستن ≠ برخاستن

گزینه‌ی ۳: اغراق: خون‌گریستن

حسن تعلیل: دلیل سرخی آسمان در هنگام صبح، اشک‌های خونین صبح است که در اثر جدا شدن از شب ریخته است.

گزینه‌ی ۴: کنایه: سر به مهر بودن: معادل کنایی دست‌نخورده بودن

تلمیح: اشاره به روایت آب حیات و داستان خضر پیامبر ﷺ و اسکندر

توجه: «آب حیوان» (آب حیات) و آرزوی انسان برای دست‌یابی به آن، موضوعی فراتر از یک روایتِ تلمیحیِ مشخّص است. براساس روایات، آب حیات، مایه‌ی جاودانگی‌ست و در ظلمات جای دارد که خضر پیامبر ﷺ از آن نوشید و جاودانه شد، امّا اسکندر به آن دست پیدا نکرد. به هر حال، اصلِ وجودِ آبِ حیات- اگرچه در افسانه‌ها- وابسته به حضور خضر یا اسکندر نیست؛ بنابراین این‌که وجود ترکیب «آب حیوان» در بیت به‌تنهایی نشان‌گر تلمیح باشد، چندان دقیق نیست.

۱۴۸- پاسخ: گزینه ۳

زلفین به شام/ معشوق به حورا/ چشم به چشمه/ چشم به دریا (۴ مورد)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: دل به سایه/ رخ به خورشید/ زلف به رسن

گزینه‌ی ۲: خود به مخزن گنج گهر/ خانه به صدف

گزینه‌ی ۴: قناعت به شکرزار/ خود به مور/ سیرچشمی به خاتم

۱۴۹- پاسخ: گزینه ۴

اغراق (بیت «ج») این که درخشش چهره‌ی معشوق موجب شود شب مانند روز عید به نظر آید.

لفّ و نشر (بیت «ب»): لب (لفّ ۱)- رخ (لفّ ۲)/ صراحی (نشر ۱)- شمع (نشر ۲)

موازنه (بیت «د»):

جز	عشق	بتان	نهی	است	در	ملّت	مشتاقان
↕	↕	↕	↕	↕	↕	↕	↕
جز	کیش	مغان	کفر	است	در	مذهب	دینداران

مجاز (بیت «ه»): سر: مجاز از قصد و اندیشه

ایهام (بیت «الف»): پرده: ۱) خیمه، حجاب ۲) نوا

عشّاق: ۱) شیفتگان ۲) یکی از دوازده مقام موسیقی ایرانی

۱۵۰- پاسخ: گزینه ۱

استعاره: این‌که سودا سرسبز باشد.

مجاز: سر: مجاز از قصد و اندیشه

کنایه: سرسبزی: پرورش و نشاط و شادابی/ عمر در سر چیزی شدن: در راه آن سپری شدن

واج‌آرایی: تکرار صامت «س» (۵ بار)

۱۵۱- پاسخ: گزینه ۲

ردیف: نشوم/ واژگان قافیه: «گدازان» و «پریشان»/ عیب قافیه: «گداز» و «پریش» دارای حروف مشترک پایانی نیستند و «ان» در هر دو واژه صفت‌ساز است و الحاقی به‌شمار می‌رود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: ردیف: نشوم/ واژگان قافیه: «پریشان» و «ایشان»/ حروف اصلی: «ان»/ حروف الحاقی: ـــ/ قاعده: (۲)/ تبصره: (۴)

گزینه‌ی ۳: ردیف: ـــ/ واژگان قافیه: «خوردیم» و «بگردیم»/ حروف اصلی: «ـُرد و ـَرد»/ حروف الحاقی: «یم»/ قاعده: (۲)/ تبصره: (۳)

گزینه‌ی ۴: ردیف: ـــ/ واژگان قافیه: «گردیم» و «نگردیم»/ حروف اصلی: «ـَرد»/ حروف الحاقی: «یم»/ قاعده: (۲)/ تبصره: (۶)

۱۵۲- پاسخ: گزینه ۱

ردیف: شو/ واژگان قافیه: «آزاد» و «شاد»/ واژگان «خلق» و «مطلق» نمی‌توانند قافیه باشند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۲: گر دوا را این مرض قابل (قافیه‌ی دوم) بُدی (قافیه‌ی اصلی) / آخر از وی ذرّه‌ای زایل (قافیه‌ی دوم) شدی (قافیه‌ی اصلی)

گزینه‌ی ۳: گرچه این انعام و این توفیق (قافیه‌ی دوم) هست (قافیه‌ی اصلی) / می‌ندارم جانم از تحقیق (قافیه‌ی دوم) دست (قافیه‌ی اصلی)

گزینه‌ی ۴: ور به خرگه بگذرد بیگانه (قافیه‌ی دوم) رو (قافیه‌ی اصلی) / حمله بیند از سگان شیرانه (قافیه‌ی دوم) او (قافیه‌ی اصلی)

۱۵۳- پاسخ: گزینه ۲

تقطیع گزینه‌ی ۲:

با	غِ	بِـ	هشـ	تُ	سا	یِ	یِ	طو	یِ	با	وُ	قصـ	رُ	حور
–	⊘	∪	–	∪	–	∪	∪	–	∪	–	∪	–	∪	– ⊘
↓ –														

با	خا	کِـ	کو	یِ	دو	ست	بَـ	را	بر	نِـ	می	کُـ	نم
–	–	∪	–	∪	–	∪	∪	–	–	∪	–	∪	–

مفعولُ | فاعلاتُ | مفاعیلُ | فاعلن

(مستفعلن مفاعلُ مستفعلن فعل)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱:

به‌کار بردن فاعلاتن به جای فعلاتن

جا	مِ	می	گیـ	رَ	مُ	از	اهـ	لِ	رِ	یا	دو	شَـ	ر	وم
–	∪	–	–	∪	∪	–	–	∪	∪	–	–	∪	∪	–
یعـ	نی	یز	اهـ	لِ	جَـ	ها ⊘	پا	کِ	دِ	لی	بگـ	زیـ		نم
↓														
–	⊀	–	–	∪	∪	–	–	∪	∪	–	–	∪	∪	–
↓ ∪														

↑ ابدال

فعلاتن | فعلاتن | فعلاتن | فعلن

گزینه‌ی ۳:

تغییر کمّیت مصوّت کوتاه به بلند

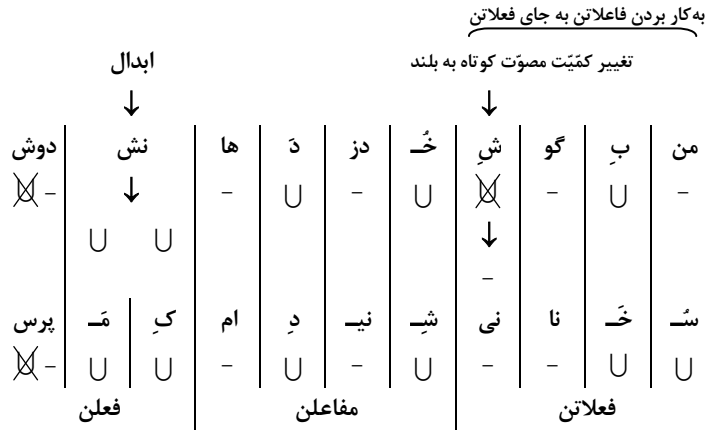
آ⊘	کِ	بِ	پر	سِـ	شا	مَـ	دُ	فا	تِـ	حِ	خا⊘	دُ	می	رَ	ود
–	∪	∪	–	∪	–	∪	⊘	–	∪	∪	–	∪	–	∪	–
							↓ –								

گو	نَـ	فَـ	سی	کِـ	رو	ح	را	می	کُـ	نَـ	مز	پِـ	یش	رَ	وا⊘
–	∪	∪	–	∪	–	∪	–	–	∪	∪	–	∪	–	∪	–

مفتعلن | مفاعلن | مفتعلن | مفاعلن

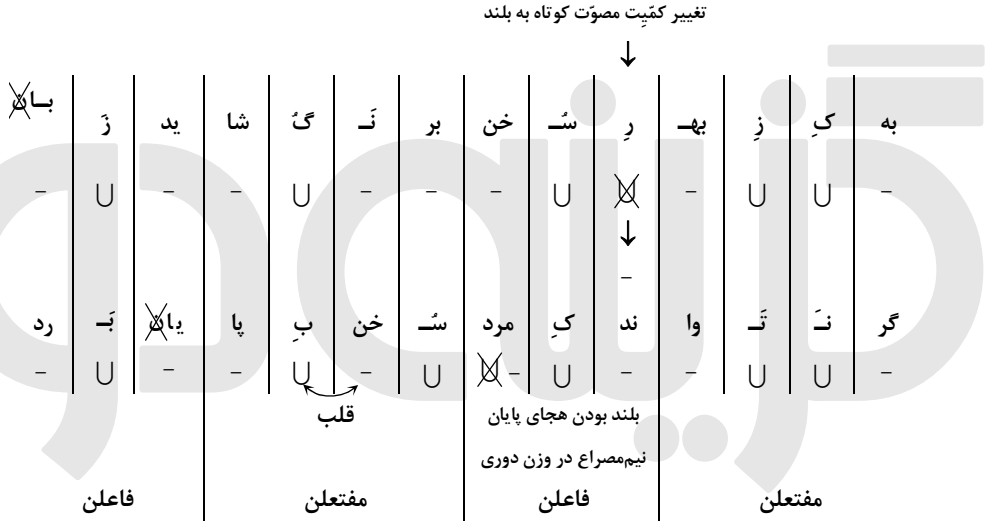
مؤسسه آموزشی فرهنگی

گزینه‌ی ۴:

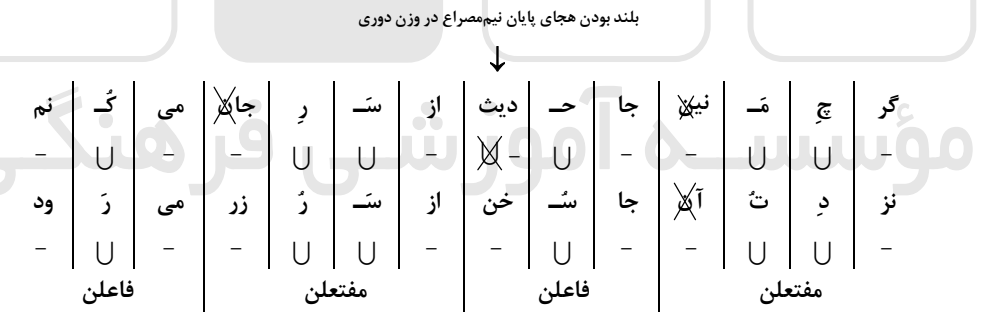
۱۵۴- پاسخ: گزینه ۴

تقطیع گزینه‌ی ۴:

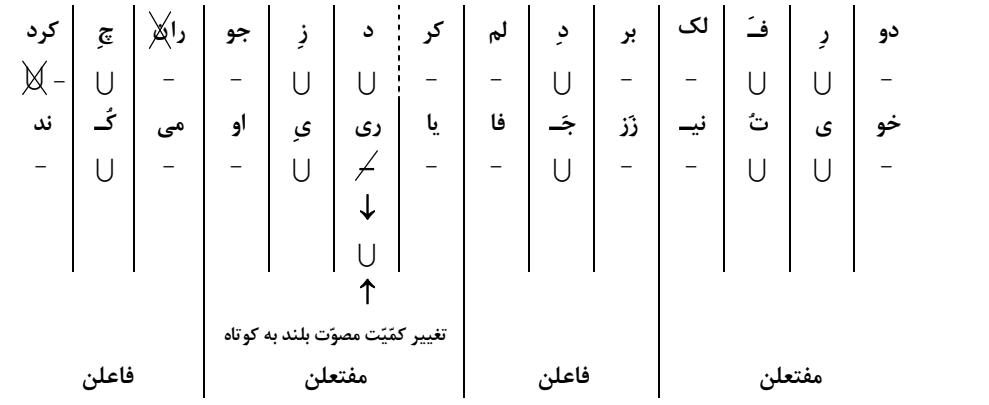

بررسی سایر گزینه‌ها:

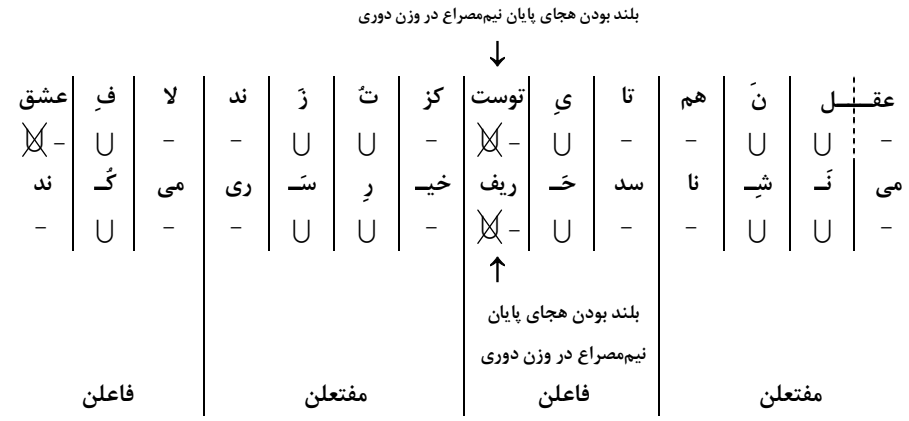
گزینه‌ی ۱:

گزینه‌ی ۲:

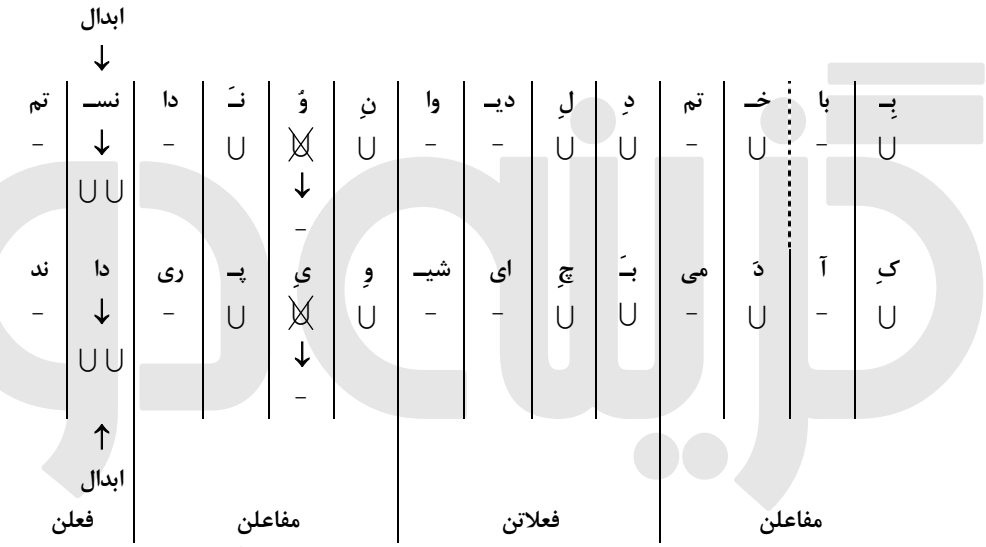

گزینه‌ی ۳:

۱۵۵- پاسخ: گزینه ۳

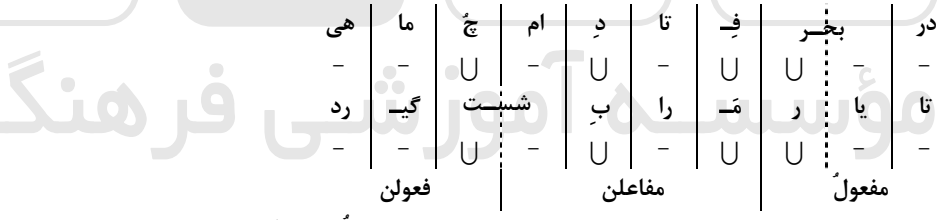
تقطیع گزینه‌ی ۳:

نام وزن: مجتثّ مثمّن مخبون محذوف

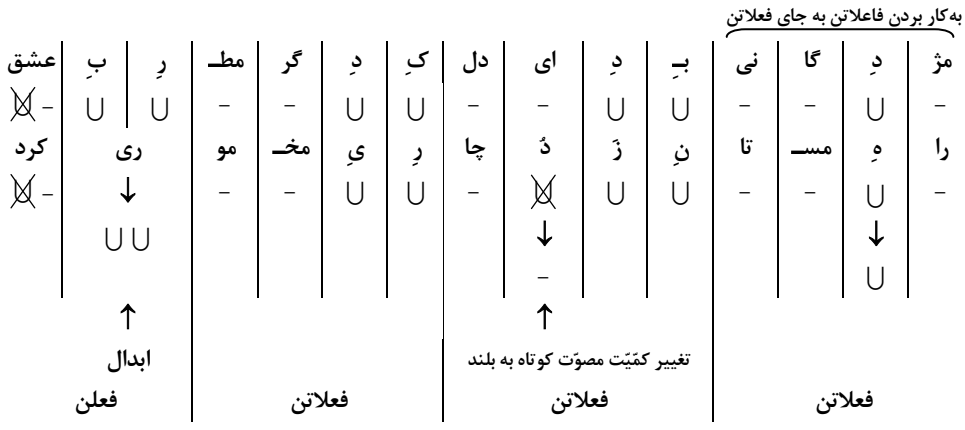
بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱:

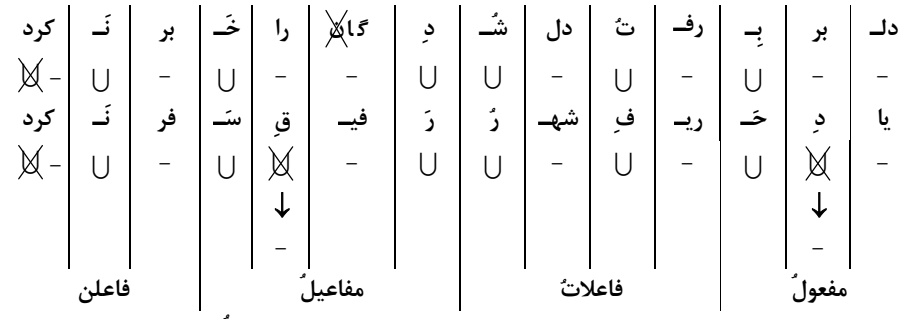
نام وزن: هزج مسدّس اخرب مقبوض محذوف (مستفعلُ فاعلاتُ فع‌لن)

گزینه‌ی ۲:

نام وزن: رمل مثمّن مخبون محذوف

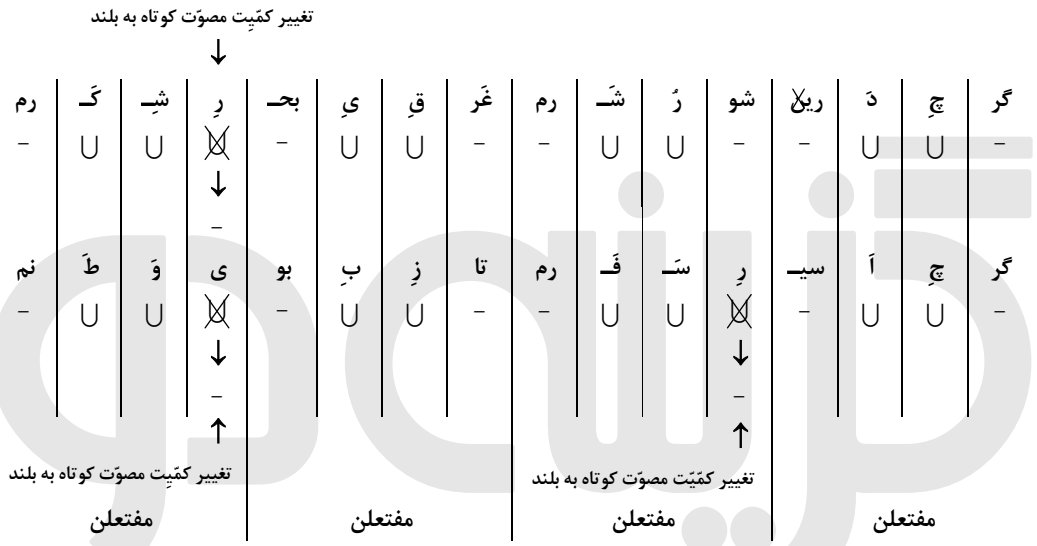
گزینه‌ی ۴:

نام وزن: مضارع مثمّن اخرب مکفوف محذوف (مستفعلن مفاعلُ مستفعلن فعل)

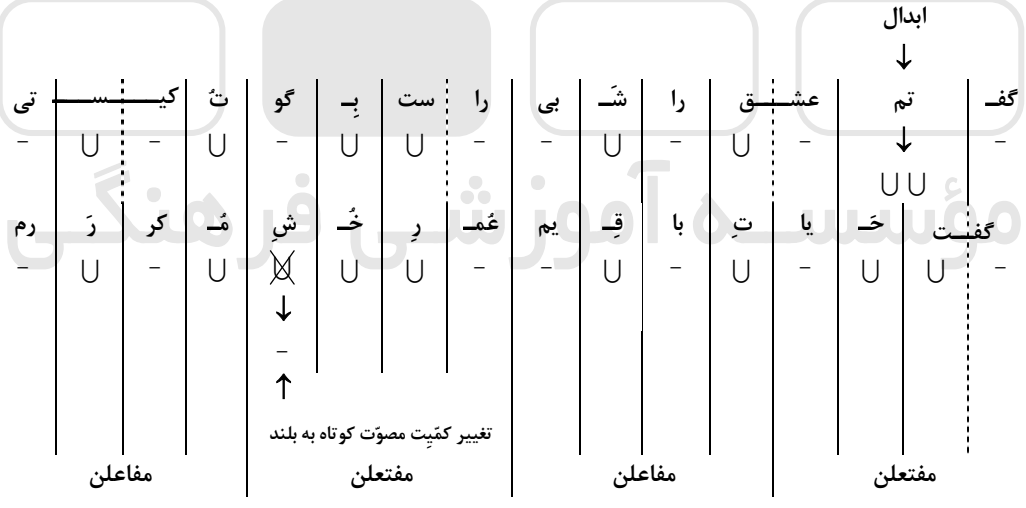
۱۵۶- پاسخ: گزینه ۱

تقطیع گزینه‌ی ۱:

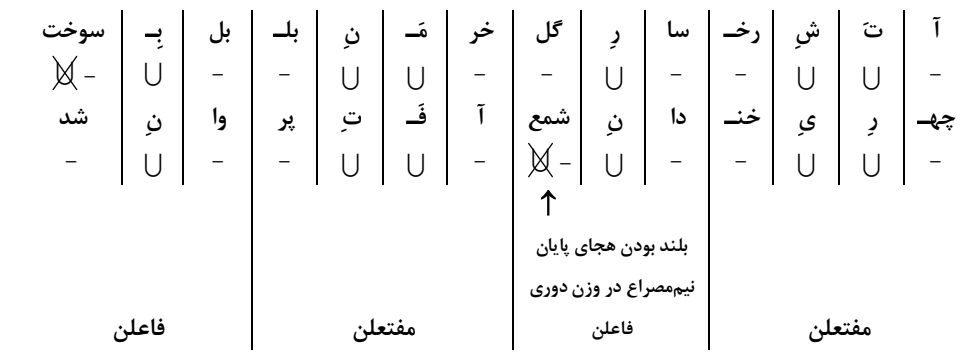

بررسی سایر گزینه‌ها:

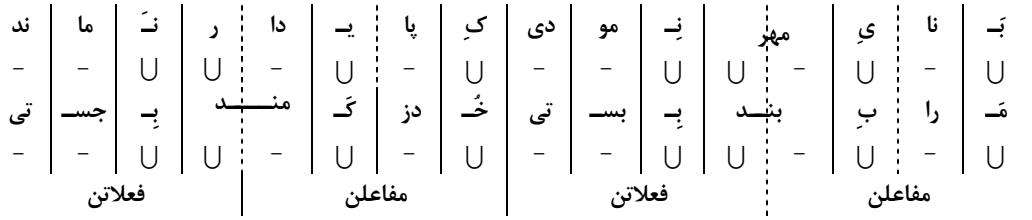
گزینه‌ی ۲:

گزینه‌ی ۳:

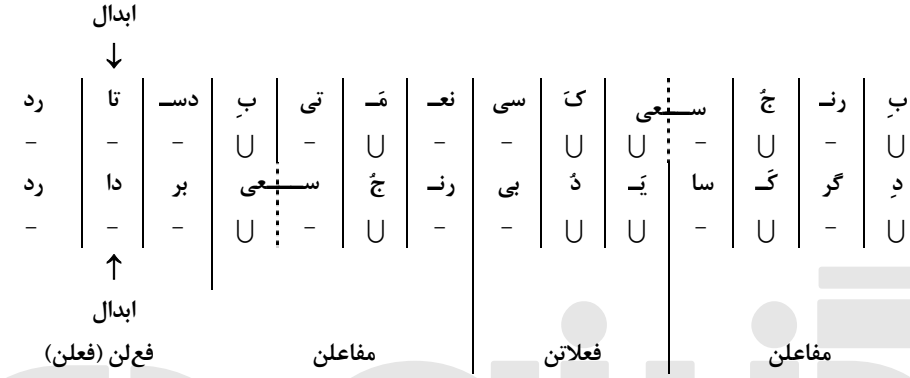

گزینه‌ی ۴:

۱۵۷- پاسخ: گزینه ۲

تقطیع بیت سؤال:

توجه: وزن عروضی بیت در حقیقت «مفاعلن فعلاتن فَعَلن» است. ابدال در هر دو مصراع بیت، طرّاح سؤال را به اشتباه انداخته و رکن آخر را «فعلن» پنداشته است! به هر حال، با توجّه به سایر گزینه‌ها، ناچار گزینه‌ی ۲ را انتخاب می‌کنیم.

۱۵۸- پاسخ: گزینه ۳

در شیوه‌ی «واسوختی» عاشق واکنش قهر و عتاب خود را درمقابل ناسپاسی و قدرناشناسی معشوق نشان می‌دهد. در گزینه‌ی ۳ نیز عاشق، نفرین می‌کند و آرزو می‌کند معشوق نیز به روزگار خودش دچار شود.

۱۵۹- پاسخ: گزینه ۴

بررسی و ارزیابی کاربرد زبان و اصول و قواعد آن در یک اثر ادبی اعم از شعر یا نثر و موارد رعایت نکردن اصول زبان که در بیشتر موارد، کلام را دچار تعقید و ناهماهنگی لفظی و معنی را دچار ابهام می‌سازد، در حوزه‌ی نقد لغوی بررسی می‌شود.

در گزینه‌ی ۴ به اشتباه واژه‌های نتایج و معانی که خود دلالت بر جمع می‌کنند، جمع بسته شده‌اند و به این موضوع می‌توان از منظر نقد لغوی پرداخت.

۱۶۰- پاسخ: گزینه ۱

تصویر مشترک بیت سؤال و گزینه‌ی ۱: قرار گرفتن دل عاشق در میان زلف معشوق

تصویر سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۲: گذر باد از میان زلف معشوق و منتشر کردن نسیم جان‌بخش زلف معشوق

گزینه‌ی ۳: شراب‌نوشی و پاک‌بازی/ رخت در دریا افکندن

گزینه‌ی ۴: پنهان کردن گلبرگ‌ها در غنچه از شرم زیبایی معشوق

۱۶۱- پاسخ: گزینه ۳

مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه‌های ۳: ناامید نشدن از بخشایش خداوند در عین گناهکاری

مفهوم سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: زودگذر بودن خشم و کدورت معشوق

گزینه‌ی ۲: فراگیری رحمت خداوند

گزینه‌ی ۴: تغییر کارکرد پدیده‌ها/ استغنا

۱۶۲- پاسخ: گزینه ۴

مفهوم مشترک بیت سؤال وگزینه‌ی ۴: نکوهش بخل و مال‌اندوزی و ضرورت استفاده از دارایی در هنگام زندگی

مفهوم سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: ناپایداری دنیا گزینه‌ی ۲: تنها نیکی به یادگار می‌ماند.گزینه‌ی ۳: آخرت‌اندیشی

۱۶۳- پاسخ: گزینه ۲

مفهوم گزینه‌ی ۲: گرفتاری و عجز انسان در جهان

مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها: ناپایداری و بی‌اعتباری عمر و وجود انسان

۱۶۴- پاسخ: گزینه ۱

مفهوم گزینه‌ی ۱: اثرگذاری و ارزشمندی هم‌نشینی با معشوق

مفهوم مشترک عبارت سؤال و سایر گزینه‌ها: توأم بودن عناصر مثبت و منفی در جهان

۱۶۵- پاسخ: گزینه ۳

مفهوم گزینه‌ی ۳: ضرورت خودشناسی

مفهوم مشترک بیت سؤال و سایر گزینه‌ها: دعوت به طلب و جست‌وجوی مداوم برای رسیدن به معشوق

عربی اختصاصی

۱۶۶- پاسخ: گزینه ۳

کلمات کلیدی: «کان ... قد نبغوا»/ «سهروا»/ «لیالی کثیرة»

«کان ... قد نبغوا»: درخشش یافته بودند؛ (کان) به همراه فعل ماضی به‌صورت ماضی بعید ترجمه می‌شود. [رد سایر گزینه‌ها]

«سهروا»: بیدار مانده بودند؛ «کان» روی این فعل نیز تأثیر گذاشته است و به همین خاطر به‌صورت ماضی بعید ترجمه می‌شود. [ردّ سایر گزینه‌ها]

۱۶۷- پاسخ: گزینه ۲

کلمات کلیدی: کانت / الإمتحان الأخیر / تعرُّف / أهدافه المهمّة

«کانت»: بود؛ «کانت» به معنای «بود» است [رد گزینه‌ی ۳]/ «الامتحان الأخیر»: امتحان اخیر؛ موصوف و صفت هستند و باید در کنار هم ترجمه شوند، و نیز «الأخیر» نمی‌تواند به‌صورت «آخرین» ترجمه شود. [ردّ سایر گزینه‌ها]

«تعرّف»: شناخت؛ مصدر است و به صورت مصدر «شناختن» ترجمه می‌شود. [ردّ گزینه‌های ۱ و ۳]

۱۶۸- پاسخ: گزینه ۴

دلایل رد سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: «کاد ... یتکلّمُ»: نزدیک بود صحبت کند؛ فعل مضارع بعد از افعال مقاربه به‌صورت مضارع التزامی ترجمه می‌شود.

ترجمه‌ی درست: این کودک چیزی نمانده بود که به زودی شروع به صحبت کند.

گزینه‌ی ۲: «توشک ... تصلُ»: نزدیک است برسد؛ «توشک» از افعال مقاربه است و به‌صورت «نزدیک است» ترجمه می‌شود و خبر آن به‌صورت مضارع التزامی؛ و نیز «مکان قریبٌ» ترکیب وصفی و نکره است که به‌صورت «جایی نزدیک» ترجمه می‌شود.

ترجمه‌ی درست: اتومبیل ما نزدیک است که به جایی نزدیک برسد.

گزینه‌ی ۳: «جعل العصفور یغرّد»: گنجشک شروع به خواندن کرد؛ «جعل» بر شروع شدن کاری دلالت دارد و نیز «العصفور» معرفه است و نمی‌تواند همراه (ی) نکره ترجمه شود. دقت کنید «محبوساً» حال است.

ترجمه‌ی درست: گنجشک در حالی‌که در قفسش زندانی بود، شروع به خواندن کرد.

۱۶۹- پاسخ: گزینه ۱

ترجمه‌ی عبارت: «ای شکایت‌کننده در حالی‌که هیچ بیماری‌ای نداری!» این عبارت به بهانه‌گیری و گلایه از بیماری اشاره می‌کند در حالی‌که شاکی هیچ بیماری ندارد، اما بیت روبه‌روی آن به گلایه دوست از دوست به خاطر بی‌حوصلگی اشاره می‌کند و با یکدیگر ارتباط مفهومی ندارند.

ترجمه‌ی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۲: چه بسیار گروه اندکی که به اذن خدا بر گروه بسیاری غلبه کردند./ مفهوم: امکان پیروزی حتی با گروه اندک

گزینه‌ی ۳: عذرخواهی نزد انسان‌های بخشنده پذیرفته است./ مفهوم: پذیرش بهانه و عذر نزد بخشندگان

گزینه‌ی ۴: هر کس بسیار طمع کند به چیز اندک هم نمی‌رسد./ مفهوم: طمعکار با چیز کم قانع نمی‌شود.

۱۷۰- پاسخ: گزینه ۲

بعضی مردم فقط برای به‌دست آوردن ... معاشرت می‌کنند: «بعض الناس لایعاشرون إلّا للحصول ...»

تعریب «بعضی مردم» به‌صورت «بعض‌الناس» درست است. [ردّ سایر گزینه‌ها] و نیز چون از لفظ «فقط» استفاده شده، می‌توانیم به‌صورت مستثنای مفرّغ ترجمه کنیم. [ردّ سایر گزینه‌ها]

منافع دنیوی خود: منافعهم الدنیویّة؛ «الدنیویّة» صفت برای «منافع» است، پس به‌صورت مفرد مؤنث می‌آید و نیز «دنیوی» اسم منسوب است. [ردّ سایر گزینه‌ها]

۱۷۱- پاسخ: گزینه ۱

دو قرین: قرینانِ؛ به‌صورت مثنی باید بیاید.

دو همراه: ملتزمانِ اثنانِ؛ به‌صورت مثنی باید بیایند.

تعریب صحیح: «إنّ الوفاء و الصدق قرینان و ملتزمان اثنانِ»

۱۷۲- پاسخ: گزینه ۳

حرکت‌گذاری و اعراب کامل این عبارت، به‌صورت زیر است.

إنَّ الدينَ	الإسلاميَّ	دكَّ بمَنطِقِهِ	القويِّ	حُصونَ	الجاهليّةِ	و قَوَّضَ أطنابَ
اسم إنّ و منصوب	صفت و منصوب	جار و مجرور مضاف‌الیه و محلّا مجرور	صفت و مجرور	مفعول‌به و منصوب	مضاف‌الیه و مجرور	مفعول‌به و منصوب

الضّلال	المُخيِّم
مضاف‌الیه و مجرور	صفت و مجرور

دلایل ردّ سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: «قُوِّضَ» ← «قَوَّضَ» (فعل ماضی معلوم است.)

گزینه‌ی ۲: «الإسلاميِّ» ← «االإسلاميَّ» (صفت و منصوب)/ «دُكَّ»← «دَكَّ» (فعل ماضی معلوم است.)

گزینه‌ی ۴: «حصُونُ» ← «حصُونَ» ←مفعول‌به و منصوب

ترجمه: همانا دین اسلامی با منطق قوی‌اش دژهای جاهلیت را شکست و طناب‌های گمراهی خیمه‌گاه را ویران کرد.

۱۷۳- پاسخ: گزینه ۴

حرکت‌گذاری و اعراب کامل این عبارت، به‌صورت زیر است.

المفعولُ‌به	اسمٌ	منصوبٌ	و العاملُ	فيه فعلٌ	في أغلبِ الأحيانِ	و قد يكونُ من الأسماءِ المشتقّةِ
مبتدا و مرفوع	خبر و مرفوع	صفت و مرفوع	مبتدا و مرفوع	خبر و مرفوع	مضاف‌الیه و مجرور	صفت و مجرور

دلایل ردّ سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: «يكونَ» ← «يكونُ» (فعل مضارع مرفوع است، چون حروف ناصبه بر سر آن نیامده است.)

گزینه‌ی ۲: «اِسمٌ» ← «اِسمٌ» (موصوف است و مضاف نیست به همین خاطر باید تنوین بگیرد)/ «منصوبٍ» ← «منصوبٌ» (صفت و مرفوع است.)

گزینه‌ی ۳: «المفعولٌ‌به» ← «المفعولُ‌به»(ال و تنوین با هم نمی‌آید.)/ «اسمُ» ← «اسمٌ»

ترجمه: مفعول‌به اسمی منصوب است و در اغلب اوقات فعلی در آن عمل می‌کند. در حالی‌که از اسم‌های مشتق است.

۱۷۴- پاسخ: گزینه ۳

دلایل ردّ سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: «اجتنِبوا»: فعل ماضٍ ← فعل أمر / «للغائبين» ← للمخاطبين

گزینه‌ی ۲: «آمَنوا»: للمخاطبين ← للغائبينَ/ مجرّد ثلاثي ← مزيد ثلاثي من باب إفعال

گزینه‌ی ۴: «بعض»: الأُولى: اسم «إنَّ» و منصوب محلاً ← اسم «إنّ» و منصوب ظاهراً/ «الثانية»: فاعل و مرفوع تقديراً ← فاعل و مرفوع ظاهراً

ترجمه: ای کسانی که ایمان آوردید از گمان بسیار دوری کنید؛ همانا برخی از گمان‌ها گناه است ... و نباید بعضی از شما غیبت بعضی دیگر را کنند.

۱۷۵- پاسخ: گزینه ۴

دلایل ردّ سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: «نيران» مثنّی مؤنث ← جمع مکسر (مفرده: نار، مؤنث)

گزینه‌ی ۲: « ليالي »: نكرة ← معرّف بالإضافة/ مجرور محلاً بحرف الجر ← مجرور تقديراً بحرف الجر

گزینه‌ی ۳: «المجاهدون»: اسم «كان» و مرفوع بثبوت نون الإعراب ← اسم «كان» و مرفوع بالواو

۱۷۶- پاسخ: گزینه ۴

«المدرسيّة» اسم منسوب است و در نقش صفت و مجرور آمده است.

في أداء	واجباتك	المدرسيّة
جار و مجرور	مضاف‌اليه و مجرور	مضاف‌اليه و محلاً مجرور / صفت و مجرور

«الدراسيّة» اسم منسوب است و در نقش صفت و مجرور آمده است:

ستكونُ أيّامُ	السّنةِ	الدراسيّةِ	صعبةً
اسم «كان» و مرفوع	مضاف‌اليه و مجرور	صفت و مجرور	خبر «كان» و منصوب

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: « الجنديُّ»: فاعل و مرفوع

ترجمه: سرباز قهرمان از زمین‌های کشورش تنها با جانش دفاع می‌کند.

گزینه‌ی ۲: «الفضيّة»: صفت و مرفوع

ترجمه: شب‌هایی را دوست دارم که نور نقره‌ای ماه در آن زیباتر است.

گزینه‌ی ۳: «معماريّة»: صفت و مرفوع

ترجمه: مورچه گویا مهندس معماری‌است که خودش قلعه‌ها و دژها را زیر زمین بنا می‌کند.

۱۷۷- پاسخ: گزینه ۱

«طفل» مذکر است اما اسم مصغّر آن‌که منادا واقع شده به‌صورت مؤنث «طفيلة» آمده است و درست آن «طُفَيلي» است.

ترجمه: مادر به کودک کوچکش گفت: ای پسرکم تو را بسیار دوست دارم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۲: «قبيل»: اسم مصغّر

ترجمه: مسافتی را پیمودیم و کمی قبل از شب به خانه رسیدیم.

گزینه‌ی ۳: «وُليداً»: اسم مصغّر / «الشُّجيرة»: اسم مصغّر

ترجمه: پسرکی را دیدیم که نزدیک آن درختچه پای برهنه راه می‌رفت.

گزینه‌ی ۴: «جُريح»: اسم مصغّر

ترجمه: این مریض به جراحت کوچکی دچار شد و از او خون بسیاری جاری شد.

۱۷۸- پاسخ: گزینه ۱

فعل «وصلت» واجب است مؤنث بیاید زیرا فاعل آن ضمیر مستتر مؤنث است و مرجع آن ضمیر، «النّار» است. دقت داشته باشید اگر فاعل ضمیر مؤنث باشد حتماً فعل به‌صورت مؤنث می‌آید. اما فعل «اشتعلت» چون فاعل آن مؤنث مجازی است مؤنث آمدن آن جایز است.

ترجمه: آتش شعله‌ور شد، سپس به انتهای ساختمان رسید.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۲: «انتشرت» فاعلش اسم ظاهر مؤنث مجازی است و مؤنث آمدن آن جایز است.

ترجمه: تمدن اسلامی به نیروی عقیده در سرزمین‌ها منتشر شد.

گزینه‌ی ۳: «عيناه» مؤنث مجازی است و فعل آن جایز است که به‌صورت مؤنث بیاید.

ترجمه: دو چشمش به شوق دیدار دوستان قدیمی گریست.

گزینه‌ی ۴: «الحرب» مؤنث مجازی است و فعل آن جایز است که به‌صورت مؤنث بیاید.

ترجمه: جنگ تحمیلی علیه کشور اسلامی ما چند سال قبل شروع شد.

مؤسسه آموزشی فرهنگی

۱۷۹- پاسخ: گزینه ۲

در این گزینه ضمیری که به موصول « الّتي» باز می‌گردد ضمیر «ها» در «فیها» است که مجرور به حرف جر است.

ترجمه عبارت: شهری که در آن متولّد شدم، باغ‌های سرسبزی دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: ضمیر مستتر «هی» در «تُرجَعُ» نائب فاعل و عائد صله است.

ترجمه: کارهای ما همان چیزهایی است که در روز قیامت به ما بازگردانده می‌شوند.

گزینه‌ی ۳: ضمیر مستتر «هو» در «عُرّف» نائب فاعل و عائد صله است.

ترجمه: شخصی که به من معرفی شده بود را می‌شناختم.

گزینه‌ی ۴: ضمیر بارز «واو» در «یُعرفون» نائب فاعل و عائد صله است.

ترجمه: دوستان باوفا همان کسانی هستند که به هنگام سختی‌ها شناخته می‌شوند.

۱۸۰- پاسخ: گزینه ۴

«مفعول‌له» باید از مصادر قلبی باشد، به همین خاطر «جلوساً» نمی‌تواند مفعول‌له قرار بگیرد.

ترجمه: تصمیم گرفتم که در کنگره قبل از شروع مراسم حاضر شوم به‌خاطر نشستن روی صندلی‌های جلویی.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: «خوفاً»: مفعول‌له و منصوب

ترجمه: آنچه مقدّر شده واقع می‌شود، پس انسان نباید به خاطر ترس از تقدیر از بلاها فرار کند.

گزینه‌ی ۲: «حبّاً»: مفعول‌له و منصوب

ترجمه: مادر فرزندان را به‌خاطر عشق به آن‌ها تربیت می‌کند و در این راه سختی‌های بسیاری را تحمّل می‌کند.

گزینه‌ی ۳: «شوقاً»: مفعول‌له و منصوب

ترجمه: نزدیک بود امتحانات پایان یابد و در این هنگام قلبم به خاطر شوق به سفر در تعطیلات تابستانی شاد شد.

۱۸۱- پاسخ: گزینه ۳

«خیراً» مفعول‌به دوم و منصوب است.

ترجمه: کارهای ما فقط چیزهایی است که عاقبت کارهایمان را نیک قرار می‌دهد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: «صدقاً» تمییز و منصوب

ترجمه: راستگوتر از این زن مؤمن نیافتم.

گزینه‌ی ۲: «تأثیراً» تمییز و منصوب

ترجمه: عمل به کار نیک تأثیرش بیشتر از دستور به کار نیک است.

گزینه‌ی ۴: «ضرراً» تمییز و منصوب

ترجمه: بیماری قلب پرضررترین بیماری‌ها برای انسان است.

۱۸۲- پاسخ: گزینه ۲

«غیرُ» مستثنای مفرّغ به اعراب فاعل و مرفوع است.

ترجمه: لذّت عمل کردن به کار نیک را فقط کسی که به آن عمل می‌کند، می‌شناسد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: «غیر»: مستثنی تام و منصوب است.

ترجمه: همه چیز از بین رفتنی است به‌جز یاد نیکو!

گزینه‌ی ۳: «غیر»: مستثنی مفرّغ به اعراب مفعول‌به و منصوب است.

ترجمه: در کیفم چیزی را جز یک قلم نیافتم.

گزینه‌ی ۴: «غیر»: مستثنی مفرّغ به اعراب مفعول‌به و منصوب است.

ترجمه: این کشاورز در زمینش چیزی را جز گندم و جو نکاشت.

۱۸۳- پاسخ: گزینه ۴

«ربّ» در واقع «یا ربّي» بوده، «ي» آن حذف شده است، و «ربّ» منادای مضاف است.

ترجمه: ای پروردگارم، از من نیازهای دنیا را به وسیله‌ی شوق دیدارت قطع کن!

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: «أیّةُ»: منادای نکره مقصوده و محلاً منصوب

ترجمه: ای زن مؤمن از مردم نیازی را نخواه و از کسی که درش بسته نمی‌شود، بخواه.

گزینه‌ی ۲: «طالبُ» منادای نکره مقصوده و محلاً منصوب

ترجمه: ای دانش‌آموز، در زندگی‌ات تلاش کن، زیرا آنچه باقی می‌ماند و دوام دارد همان عمل است.

گزینه‌ی ۳: «أيّ»: منادای نکره مقصوده و محلاً منصوب

ترجمه: ای شهیدان، این خون‌های شماست که در قلب مؤمنان درخشیده است.

۱۸۴- پاسخ: گزینه ۳

تشبیه مجمل تشبیهی است که در آن فقط وجه شبه حذف شده باشد.

بررسی گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: «حیاة المؤمن»: مشبّه/ «تشبیه»: ادات تشبیه/ «عیناً»: مشبّه‌به/ «في تجمیل البیئة»: وجه شبه

ترجمه: زندگی مؤمن در زیبا کردن شبیه چشمه‌ای جاری است!

گزینه‌ی ۲: «قلب الکافر»: مشبّه/ «مثل»: ادات تشبیه/ «الصخرة»: مشبّه‌به/ «صلابة»: وجه شبه

ترجمه: قلب کافر مانند صخره‌ای بی‌صدا از نظر سختی است.

گزینه‌ی ۳: «العقل»: مشبّه/ «طبیب»: مشبّه‌به/ «الهوی»: مشبّه/ «مریض»: مشبّه‌به

ترجمه: عقل پزشک است و هوا و هوس بیماری است که دوای آن نزد او (پزشک) است.

گزینه‌ی ۴: «الخلق الحسن»: مشبّه/ «ک»: ادات تشبیه/ «عطر»: مشبّه‌به/ «حسناً و جمالاً»: وجه شبه

ترجمه: اخلاق نیکو از جهت خوبی و زیبایی مانند عطری است که بوی آن پخش می‌شود.

۱۸۵- پاسخ: گزینه ۴

تقدیم جار و مجرور «إلیه» بر فعل «تُرجعون» از انواع حصر به‌حساب می‌آید.

ترجمه: پس پاک و منزّه است کسی که ملکوت هر چیزی به دست اوست و تنها به‌سوی او بازگردانده می‌شوید.

تاریخ

۱۸۶- پاسخ: گزینه ۴

به دلیل حمله‌های مکرر آشوری‌ها به سرزمین ایلام، پایتخت از شوش به شهرهای دیگر انتقال یافت. در اثر این حمله‌ها، شهرها یکی پس از دیگری ویران شد و حکومت ایلام سقوط کرد.

۱۸۷- پاسخ: گزینه ۱

بسیاری از جنبه‌های فرهنگ یونانی در روم استمرار یافت و امروزه نیز در زندگی مردم اروپا متجلی است.

۱۸۸- پاسخ: گزینه ۲

در آستانه‌ی بعثت رسول اکرم ﷺ شمار معدودی از اعراب، یکتاپرست و پیرو آیین ابراهیمی بودند و به روز رستاخیز ایمان داشتند. این عده که خود را حنفا می‌نامیدند، بیشتر در شهر مکه سکنا یافته بودند.

۱۸۹- پاسخ: گزینه ۱

در جریان پیشروی در ترکستان بودکه مغولان برای نخستین بار با سپاهیان خوارزمشاهی برخورد کردند.

۱۹۰- پاسخ: گزینه ۲

یکی از پادشاهان معروف فرانک به نام شارلمانی با همراهی پاپ، مسیحیت را در اروپا گسترش داد.

۱۹۱- پاسخ: گزینه ۴

سلطان سلیم عثمانی خود را خلیفه خواند و مدعی حکومت بر تمام مسلمانان شد.

۱۹۲- پاسخ: گزینه ۴

تأسیس مدرسه‌ی دیوبند یکی از اقداماتی بود که بنیان‌گذاران آن می‌کوشیدند ضمن توسعه‌ی معارف اسلامی و ایجاد پیوند و ارتباط بین مسلمانان، موقعیت ایشان را در برابر هندوها و انگلیسی‌ها حفظ کنند و مانعِ از خودبیگانگی مسلمانان در قبال فرهنگ غربی شوند.

۱۹۳- پاسخ: گزینه ۳

از زمان پادشاهی فتحعلی‌شاه حکمرانی ایالات و ولایات ایران به شاهزادگان قاجار سپرده شد. ایالت آذربایجان به مرکزیت تبریز اهمیت ویژه‌ای داشت؛ زیرا اداره‌ی این ایالت به شاهزاده‌ای سپرده می‌شد که ولیعهد پادشاه به‌شمار می‌آمد.

۱۹۴- پاسخ: گزینه ۳

در غیاب احمدشاه، پس از سرکوبی شورش خزعل و بعضی شورش‌های پراکنده‌ی دیگر، با توجه به امنیتی که رضاخان به‌وجود آورده بود، محبوبیت او افزایش یافت.

۱۹۵- پاسخ: گزینه ۲

جمشید آموزگار جانشین هویدا شد و مأموریت یافت تا با انتقاد از گذشته، فضای باز سیاسی را در کشور ایجاد کند.

۱۹۶- پاسخ: گزینه ۱

در دوره‌ی ساسانیان گاه‌شماری اوستایی با تفاوت‌هایی رایج بود. مبدأ این تقویم در دوره‌ی ساسانیان آغاز پادشاهی و جلوس هر پادشاه بر تخت بود. از آنجا که در این تقویم، سال را ۳۶۵ شبانه‌روز می‌گرفتند. در هر ۴ سال یک شبانه روز و در هر ۱۲۰ سال، ۳۰ شبانه روز از سال شمسی حقیقی عقب می‌افتاد.

۱۹۷- پاسخ: گزینه ۳

در ایران، دوران حماسی از فرمانروایی کیخسرو تا اواخر دوره‌ی کیانیان است.

۱۹۸- پاسخ: گزینه ۱

در پی رشد جوامع انسانی و پدید آمدن شیوه‌ی معیشتی کشاورزی، نمایش در قالب مراسم جادویی طلب باران یا مراسم شادی و شکرگزاری به مناسبت فصل برداشت محصولات کشاورزی به حیات خود ادامه دادو کشاورزان اولیه می‌پنداشتند که این نمایش‌ها سبب غلبه و تسلط آن‌ها بر قوای طبیعت خواهد شد.

۱۹۹- پاسخ: گزینه ۴

در اثر پیشرفت‌های تمدنی و فرهنگی قرون اخیر منابعی به‌وجود آمده‌اند که امروزه به مورخان برای شناخت بهتر این قرون کمک می‌کنند. یکی از این منابع، نشریات یا روزنامه‌ها و مجلات هستند.

۲۰۰- پاسخ: گزینه ۲

تمدن ایران باستان همراه با آیین زردشت و برمبنای آن پدید آمد و گسترش یافت.

جغرافیا

۲۰۱- پاسخ: گزینه ۴

مطالعه‌ی همه‌جانبه و جامع تمام پدیده‌ها با ویژگی‌های آن در یک مکان، همان به‌کارگیری دید ترکیبی است که جغرافی‌دانان از آن استفاده می‌کنند و به حل مشکلات می‌پردازند یا طرح مناسبی ارائه می‌کنند.

۲۰۲- پاسخ: گزینه ۱

هوای گرم و مرطوب استوایی پس از صعود و ایجاد بارش به سمت قطب‌ها حرکت می‌کند، ولی نیروی کوریولیس سبب می‌شود هوا از مسیر حرکت خود منحرف شود و به علت سردی و سنگینی در حوالی مدارهای رأس‌السرطان و رأس‌الجدی فرو بنشیند و مناطق پرفشار جنب حاره را به‌وجود آورد.

۲۰۳- پاسخ: گزینه ۱

زمین دائماً در حال لرزش است. این لرزش‌ها فقط توسط دستگاه‌های حساس لرزه‌نگار ثبت می‌شود. در زمانی که این لرزه‌ها متوقف شود، امکان تجمع انرژی بیش‌تر شده و ممکن است براثر تخلیه‌ی یک‌باره‌ی این انرژی، لرزش شدیدی رخ دهد.

۲۰۴- پاسخ: گزینه ۲

با توجه به نقشه‌ی رشد جمعیت در کشورهای مختلف جهان، رشد جمعیت در عربستان ۴- ۳ درصد، در استرالیا ۲- ۱ درصد و در اسپانیا صفر است.

۲۰۵- پاسخ: گزینه ۳

جغرافی‌دانانی که موضوع توسعه را بررسی می‌کنند، در تهیه‌ی نقشه‌ی جهان‌نما، وسعت کشورها را براساس میزان تولید ناخالص ملی آن‌ها در نظر می‌گیرند.

۲۰۶- پاسخ: گزینه ۲

با توجه به نقشه‌ی پراکندگی ادیان عمده‌ی جهان، در غرب استرالیا مذهب آنیمیسم رواج دارد.

۲۰۷- پاسخ: گزینه ۱

در نتیجه‌ی جابه‌جایی مواد مذاب با حجم وسیع در آستونسفر، نیروهایی به پوسته‌ی زمین وارد می‌شود. این نیروها حرکات آرام ولی مداومی در صفحات ایجاد می‌کنند. حرکات یادشده در لبه‌ها و مرزهای صفحات تأثیرگذارتر و مشهودتر از سایر بخش‌هاست.

۲۰۸- پاسخ: گزینه ۴

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: وزش باد از نواحی پرفشار داخل جنوبگان به سمت نواحی ساحلی صورت می‌گیرد.

گزینه‌ی ۲: قطب جنوب از قطب شمال سردتر است. علت آن وجود اقیانوس‌ها و دریاها در شمالگان است.

گزینه‌ی ۳: خلیج رأس به نام کاشف آن به این نام در جنوبگان نام‌گذاری شده است.

۲۰۹- پاسخ: گزینه ۳

در اغلب شهرهای جهان بین محله‌های ثروتمندنشین و فقیرنشین تضاد و تفاوت زیادی وجود دارد. در این دو بخش، کیفیت خانه‌ها و دسترسی به خدمات شهری بسیار متفاوت است. یک مثال خوب در این مورد، شهر سائوپائولو است. در این شهر، در حالی‌که بخش کوچکی از جمعیت مرفه در خانه‌های شخصی دارای استخر و باغچه‌های وسیع زندگی می‌کنند و تعداد ساکنان خانه‌ها اغلب کم است، ۲۵ درصد مردم در زاغه‌ها سکونت دارند.

۲۱۰- پاسخ: گزینه ۴

دریای عمان، خلیج‌فارس و تنگه‌ی هرمز، در اثر جابه‌جایی پوسته‌ی جامد زمین به‌وجود آمده‌اند. میزان شوری آب خلیج فارس از اقیانوس هند بیش‌تر است. بزرگ‌ترین و پرجمعیت‌ترین جزیره‌ی ایران در خلیج فارس، قشم است.

۲۱۱- پاسخ: گزینه ۲

در شناخت ساختاری رابطه‌ی یک پدیده‌ی جغرافیایی با سایر پدیده‌ها مورد بررسی قرار می‌گیرد؛ مثلاً در توسعه‌ی استان کرمانشاه، اجزای مهمی از این سیستم استانی مانند شبکه‌ی راه‌های ارتباطی استان، وضعیت ناهمواری‌ها، نزدیکی به شهرهای زیارتی عراق، دشت‌های حاصل‌خیز، منابع آب و... به یکدیگر پیوسته و حتی مرکز استان، یعنی شهر کرمانشاه، با این ساختار توسعه یافته است.

۲۱۲- پاسخ: گزینه ۳

از مزایای مقیاس ترسیمی این است که چنانچه نقشه در مراحل چاپ یا کپی‌برداری کوچک یا بزرگ شود، با استفاده از این مقیاس می‌توان فاصله‌های واقعی را روی زمین محاسبه کرد.

۲۱۳- پاسخ: گزینه ۱

با توجه به نقشه‌ی کتاب، از چپ به راست هرچه به سمت دریا پیش می‌رویم، ارتفاع ابتدا در حال زیاد شدن (رسیدن به قله‌ی کوه) و سپس در حال کم شدن (رسیدن به دامنه‌ی کوه و نزدیکی به سطح دریا) است. پس گزینه‌ی ۱ درست است.

۲۱۴- پاسخ: گزینه ۴

سنجش از دور از طریق مقایسه‌ی تصاویر مربوط به زمان‌های مختلف، خسارت‌های وارده براثر مخاطرات طبیعی را ارزیابی و برآورد می‌کند.

۲۱۵- پاسخ: گزینه ۱

از مدل فون‌تونن برای نمایش کاربری زمین در شهرها استفاده می‌شود.

علوم اجتماعی

۲۱۶- پاسخ: گزینه ۱

- دانش‌آموزان با رعایت حق تقدم وارد کلاس شدند ← کنش اجتماعی

کنش‌هایی که با توجه به دیگران انجام می‌دهیم، کنش اجتماعی خوانده می‌شود.

- یکی از دانش‌آموزان که بدون صف و با عجله وارد کلاس شده بود، زمین خورد ← پیامد طبیعی کنش اجتماعی

پیامد طبیعی کنش اجتماعی به اراده‌ی فرد انسانی بستگی ندارد.

- بعضی از دانش‌آموزان به او خندیدند ← پیامد ارادی کنش اجتماعی

پیامد ارادی کنش اجتماعی به اراده‌ی افراد انسانی یعنی خود کنش‌گر یا افراد دیگر وابسته است.

- معلم در مورد عدم رعایت مقررات، مطالبی را به دانش‌آموزان گوشزد کرد ← جامعه‌پذیری

آشنا کردن افراد با آسیب‌های عدم رعایت مقررات، مصداق جامعه‌پذیری است.

۲۱۷- پاسخ: گزینه ۲

قواعد و مقرراتی که انسان‌ها وضع می‌کنند ← اعتباریات

داوری درباره‌ی کنش‌های خوب و بد انسان‌ها ← فایده‌ی علوم انسانی

بالا آوردن دست دانش‌آموز در کلاس درس ← معنادار بودن کنش انسانی

۲۱۸- پاسخ: گزینه ۳

پدیده‌های اجتماعی مانند پدیده‌های اندام‌وار طبیعی ← موضوع جامعه‌شناسی پوزیتیویستی «ج»

توجه به کنش‌های انسانی و نقش اراده و آگاهی در آن ← موضوع جامعه‌شناسی انتقادی «ب»

توجه به داوری‌های ارزشی در شناخت علمی ← روش جامعه‌شناسی انتقادی «الف»

شناخت پدیده‌های اجتماعی برای پیش‌بینی و کنترل آن‌ها ← هدف جامعه‌شناسی پوزیتیویستی «د»

۲۱۹- پاسخ: گزینه ۴

جامعه‌ای که همه‌ی ظرفیت‌ها و استعدادهای انسان را در خدمت این جهان به‌کار می‌گیرد ← سکولار

جامعه‌ای که در آن تقسیم کار شکل نگرفته یا در حد ساده و ابتدایی است ← مکانیکی

جامعه‌ای که فقط شناخت عمومی یا عقل عرفی در آن محترم شمرده می‌شود ← اساطیری

هر جهان اجتماعی، فرهنگ و تمدن مناسب با خود را به‌وجود می‌آورد ← جهان‌های اجتماعی در عرض هم

۲۲۰- پاسخ: گزینه ۲

شناخت علمی از طریق تأمل و تفکر دنبال می‌شود، حال آن‌که شناخت عمومی، فهمی است که در جریان زندگی اجتماعی و با استفاده از اندوخته‌ی معرفتی جامعه حاصل می‌شود.

۲۲۱- پاسخ: گزینه ۳

جامعه‌شناسان انتقادی برای خارج کردن علوم اجتماعی از محدودیت‌هایی که جامعه‌شناسی تجربی گرفتار آن شده بود و همچنین برای گریز از مشکلات منطقی علم تجربی، ناگزیر به سطوح و بخش‌های دیگری از شناخت پناه بردند. شناختی که جامعه‌شناسی انتقادی برای رفع کاستی‌های علم حسی و جامعه‌شناسی تجربی استفاده کرد، همان اندوخته‌ی اجتماعی شناخت بشری است که از آن با عنوان شناخت عمومی یاد کردیم که فهم عرفی یا عقل جمعی نیز نامیده می‌شود. استفاده از این نوع شناخت و عقل، شناخت علمی را در حاشیه‌ی شناخت عمومی قرار می‌دهد و به آن ملحق می‌گرداند.

۲۲۲- پاسخ: گزینه ۴

جهان اجتماعی و نظم آن، پدیده‌ای طبیعی و تکوینی نیست، بلکه هستی آگاهانه‌ای دارد. شناخت وحیانی انبیا ﷺ مهم‌ترین بخش از شناخت علمی در جهان توحیدی است.

۲۲۳- پاسخ: گزینه ۱

دانش‌آموز ← اکتسابی، اجتماعی و متغیر / کارمند وقت‌شناس ← روانی اخلاقی، اکتسابی و متغیر / فرزند دوم خانواده ← انتسابی، اجتماعی و ثابت

۲۲۴- پاسخ: گزینه ۲

بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱: تأثیر بدن بر نفس- تأثیر طبیعت بر جامعه و فرهنگ- تأثیر نفس بر جامعه و فرهنگ

گزینه۲: تأثیر نفس بر بدن- تأثیر جامعه و فرهنگ بر بدن و طبیعت- تأثیر نفس بر جامعه و فرهنگ

گزینه ۳: تناسب هویت‌های فردی و اجتماعی- تناسب هویت‌های فردی و اجتماعی- تناسب هویت‌های فردی و اجتماعی

گزینه ۴: تأثیر نفس بر بدن- تأثیر جامعه و فرهنگ بر بدن و طبیعت- تناسب هویت‌های فردی و اجتماعی

۲۲۵- پاسخ: گزینه ۱

تغییراتی که به‌صورت تحولات فرهنگی و تمدنی درآید← نتیجه‌ی بحران هویت

تداوم ناسازگاری میان رفتارهای اجتماعی و عقاید و ارزش‌های اجتماعی ← علت تزلزل فرهنگی

وقوع تغییرات هویتی افراد خارج از مرزهای مقبول فرهنگی جامعه ← علت تعارض فرهنگی

۲۲۶- پاسخ: گزینه ۳

اگر فرهنگی در مواجهه با فرهنگ دیگر، ابداعات و نوآوری‌هایی داشته باشد، بدون آن‌که به آن فرهنگ ملحق شود، هویت جدیدی متناسب با آن نوآوری‌های خود به‌دست می‌آورد. هویت فرهنگی جوامع اسلامی در تصویری که تاریخ‌نگاران غربی و مستشرقان از هویت جامعه‌ی اسلامی القا می‌کردند، توحیدی و یا حتی اساطیری نیست، بلکه هویتی سکولار و دنیوی است که به ابعاد تاریخی و جغرافیایی آن محدود می‌گردد. این هویت در قالب عناوینی قوم‌گرایانه و ناسیونالیستی، امت و ملت اسلامی را به اقوام مختلف نظیر ترک، عرب و فارس تقسیم می‌کرد.

۲۲۷- پاسخ: گزینه ۳

نظام اقتصادی می‌تواند با حمایت‌های ویژه از حکومت و دولت، قدرت آن را تحکیم بخشد و نظام سیاسی براساس ارزش‌هایی که پذیرفته است. با وضع قوانین به سهم خود بر نظام اقتصادی اثر می‌گذارد. نظام سیاسی اگر از ارزش‌ها و آرمان‌های فرهنگی دور شود، زمینه‌ی تعارضات و بحران‌های فرهنگی هویتی را پدید می‌آورد. اگر رویکرد نظام سیاسی در جهت بازار آزاد و حاکمیت سرمایه باشد، بر شکاف طبقاتی جامعه می‌افزاید.

۲۲۸- پاسخ: گزینه ۴

هر چه با اندیشه و عمل انسان پدید می‌آید، مربوط به جهان انسانی است. جهان فرهنگی در برابر جهان ذهنی قرار داده می‌شود و هر فرد براساس عقاید و ارزش‌های خود مسائل روزمره‌ی زندگی خود را تفسیر می‌کند. جهان عینی پیش از انسان وجود داشته است.

۲۲۹- پاسخ: گزینه ۳

ادغام جوامع در نظام جهانی ← دستاورد استعمار / استفاده از کودتای نظامی ← تفاوت استعمار نو و فرانو

پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار ← از مراحل تکوین نظام نوین جهانی / پیشرفت در زمینه‌ی اقتصاد صنعتی ← موفقیت استعمار

۲۳۰- پاسخ: گزینه ۳

نهادینه شدن سکولاریسم در لایه‌های بنیادین فرهنگ غرب ← از نتایج پیدایش فلسفه‌های روشنگری

شکل‌گیری نخستین انقلاب سیاسی لیبرال در جهان ← حرکت‌های فرهنگی دوران رنسانس و اندیشه‌های فلسفی روشنگری و تغییرات اجتماعی مربوط به انقلاب صنعتی.

پدید آمدن زمینه‌ی تکوین و پیدایش علم مستقل از وحی ← انکار ارزش علمی وحی توسط فیلسوفان روشنگری

۲۳۱- پاسخ: گزینه ۲

نظام اجتماعی مورد نظر مارکس از فردگرایی لیبرالیستی و اقتصاد سرمایه‌داری عبور می‌کرد، مالکیت خصوصی را از بین می‌برد و صورتی سوسیالیستی و کمونیستی پیدا می‌کرد. چالش فقر و غنا، چالشی مستمر در نظام سرمایه‌داری غربی است و چالش‌های مربوط به بحران‌های اقتصادی اغلب دوره‌ای و مقطعی است.

۲۳۲- پاسخ: گزینه ۲

حاکمیت قدرت‌های منطقه‌ای فئودال‌ها و اربابان بزرگ ← زوال تدریجی قدرت کلیسا

درهم شکستن مقاومت‌های فرهنگی اقوام مختلف توسط کشورهای غربی ← تأمین منافع اقتصادی

وقوع دو جنگ جهانی در نیمه‌ی اول قرن بیستم ← خطا بودن نظریه‌ی اگوست کنت

جهانی شدن بحران‌های اقتصادی منطقه‌ای ← کاهش اهمیت مرزهای سیاسی و جغرافیایی و شکل‌گیری اقتصاد جهانی

۲۳۳- پاسخ: گزینه ۱

در نیمه‌ی دوم قرن بیستم با روشن شدن این‌که علم حسی و تجربی نیازمند برخی معرفت‌های غیر حسی و غیر تجربی است، استقلال معرفت تجربی از دیگر معرفت‌ها مخدوش شد و به دنبال آن پرسش از مبانی غیر تجربی علم مدرن و مبانی رقیب آن شکل گرفت.

۲۳۴- پاسخ: گزینه ۴

اعمال مدیریت فرهنگی جهان در خدمت کانون‌های ثروت و قدرت ← امپراطوری رسانه‌ای

تدوین شناسنامه‌ی ویژه برای دولت‌های تازه تأسیس در مناطق اسلامی ← اندیشه‌ی سیاسی ناسیونالیسم افراطی و استعماری

مدیریت بحران‌های اقتصادی توسط سرمایه‌گذاری مشترک و معاهدات بین‌المللی ← چالش مرکز و پیرامون

۲۳۵- پاسخ: گزینه ۱

انقلاب فرانسه در سال ۱۷۸۹ میلادی با آرمان‌ها و ارزش‌های مدرنی شکل گرفت که پس از رنسانس به‌وجود آمده بودند. انقلاب اکتبر ۱۹۱۷ میلادی روسیه نیز، انقلابی بود که گرچه با دیگر انقلاب‌های مشابه اروپایی به‌دلیل رویکرد چپ و سوسیالیستی تفاوت داشت ولی با خصلت سکولار و دنیوی خود در چارچوب آرمان‌ها و ارزش‌های روشنگری مدرن عمل می‌کرد.

فلسفه و منطق

۲۳۶- پاسخ: گزینه ۳

تعریف باید جامع باشد؛ یعنی باید به‌گونه‌ای باشد که به‌طور کامل همه‌ی افراد و مصادیق مجهول ما را در برگیرد (افراد معرَّف خارج از آن قرار نگیرند)، نه این‌که فقط بعضی از مصادیق مجهول را شامل شود.

۲۳۷- پاسخ: گزینه ۱

درک و تصور مفاهیم ذاتی ← درک و تصور ذات ← درک و تصور مفاهیم عرضی

کلمه ← فعل ← دارای معانی مختلف

۲۳۸- پاسخ: گزینه ۳

بررسی گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: تفاوت مثلث قائم‌الزاویه و غیر قائم‌الزاویه مانند تفاوت انسان‌ها با یکدیگر است؛ یعنی قائم‌الزاویه و غیر قائم‌الزاویه، انواع مختلف نیستند؛ زیرا مثلث، خود نوع است و تقسیم به انواع دیگری نمی‌شود و تفاوت مثلث قائم‌الزاویه و غیر قائم‌الزاویه در اعراض آن‌هاست نه در فصل آن‌ها.

گزینه‌ی ۲: مثلث قائم‌الزاویه و غیر قائم‌الزاویه جنس مثلث نیستند که بتوانند در انتهای سلسله اجناس مثلث جای بگیرند.

گزینه‌ی ۳: تقسیم مثلث به قائم‌الزاویه و غیر قائم‌الزاویه تقسیم براساس تفاوت در اعراض است، امّا تقسیم شکل به اقسام مختلف آن، تقسیم براساس تفاوت در فصل است.

گزینه‌ی ۴: مثلث قائم‌الزاویه و غیر قائم‌الزاویه به دو نوع مختلف مثلث نیستند که هر کدام فصل مخصوص به خود داشته باشند.

۲۳۹- پاسخ: گزینه ۲

تعریف انسان به چیزی (جوهر) که فکر می‌کند (ناطق) ← حد ناقص (جنس بعید + فصل)

تعریف فصل به کلی مخصوص به یک ماهیت ← چون این تعریف شامل «فصل» و «عرض خاص» می‌شود، اعم از معرَّف است.

۲۴۰- پاسخ: گزینه ۴

در قضیه‌ی شرطی متصل، جمله‌ای که با معنای اگر شروع می‌شود، مقدم و جمله‌ای که در معنای تابع است، تالی نامیده می‌شود.

۲۴۱- پاسخ: گزینه ۱

آموختن احکام قضایا این فایده را دارد که پس از این‌که ذهن به درستی یک قضیه پی برد، بدون مراجعه به هیچ منبع دیگر، می‌تواند قضایای درست دیگری را دریابد یا به غلط بودن برخی قضایا پی ببرد.

۲۴۲- پاسخ: گزینه ۱

آنچه ماهیت استدلال را می‌سازد، قضایایی هستند که به‌عنوان مقدمه و تحت قوانین استدلال برای رسیدن به نتیجه سازماندهی شده‌اند.

۲۴۳- پاسخ: گزینه ۲

در قیاس شکل سوم، نتیجه‌ی سالبه‌ی کلیه وجود ندارد و تمام نتیجه‌های قیاس شکل سوم، جزئیه است.

۲۴۴- پاسخ: گزینه ۴

پی بردن از نظم جهان (معلول) به خدا (علت) برهانی انّی است و نمی‌توان بر وجود خداوند برهان لمّی اقامه کرد (زیرا خداوند علتی ندارد).

۲۴۵- پاسخ: گزینه ۲

اگر کل مجموعه‌ای (دی‌اکسید کربن) دارای وصفی (خاموش کردن آتش) باشد و ما اجزای (کربن) آن مجموعه را نیز دارای آن وصف بدانیم، دچار مغالطه‌ی تقسیم شده‌ایم.

۲۴۶- پاسخ: گزینه ۳

این‌که دانشمندان علوم تجربی به‌دنبال علت پدیده‌ها هستند، نشان‌گر این است که آنان اصل علیت را باور دارند.

۲۴۷- پاسخ: گزینه ۴

موضوع فلسفه نمی‌تواند پدیده‌های طبیعی باشد؛ مگر این‌که از حیث وجودشان در نظر گرفته شوند.

۲۴۸- پاسخ: گزینه ۴

سقراط می‌گفت: «یک حکیم به دنیال دلبستگی ندارد و آزادی و سربلندی خود را برای این‌که چند صباحی بیشتر زنده بماند، فدا نمی‌کند و لذا من نیز اگر خواهان چند روز عمر بیشتر باشم، گویی خود را مسخره کرده‌ام؛ چون در گفتار از بی‌اعتنایی به دنیا دم زده‌ام و در عمل خود را مشتاق توقف در دنیا نشان می‌دهم».

۲۴۹- پاسخ: گزینه ۱

از دید افلاطون، همه‌ی تصورات کلی از قبیل: عدالت، زیبایی، نیکی و... دارای مرجع حقیقی هستند که آن‌ها را باید در عالم مثل سراغ گرفت. مثل، گوهرهای اصیل و جاودانه‌ای هستند که موجودات این جهان، همگی بدل آن‌ها محسوب می‌شوند.

۲۵۰- پاسخ: گزینه ۳

در هر حرکت طبیعی، صورتی از ماده زائل می‌شود و صورتی دیگر در آن پدید می‌آید. نه این‌که «صورت از حالتی به حالت دیگر تغییر یابد.»

۲۵۱- پاسخ: گزینه ۱

لازمه ی عبور از فطرت اول به فطرت ثانی این است که آدمی هر چند برای لحظاتی از قید عقل معاش فارغ شود و با پرسش‌هایی روبه‌رو گردد که پاسخ‌گویی به آن‌ها، به ظاهر سودی دربر ندارد و بنابر مصالح زندگی عادی مطرح نشده است.

«تو کز سرای طبیعت نمی‌روی بیرون کجا به کوی طریقت گذر توانی کرد»

۲۵۲- پاسخ: گزینه ۲

هر واقعیت یگانه در جهان، وقتی موضوع ادراک و شناخت قرار می‌گیرد، در ذهن به دو بخش تقسیم می‌شود. ما با اتصال این دو بخش ذهنی در قالب یک قضیه‌ی منطقی، به واقعیت آن شیء اذعان می‌کنیم؛ یعنی مثلاً واقعیت یک اسب در ذهن ما در ضمن قضیه‌ی «اسب هست» مورد تأیید واقع می‌شود.

۲۵۳- پاسخ: گزینه ۴

کلیت و ضرورت را تنها می‌توان در اصول عقلانی جست‌وجو کرد و نه در آزمون‌های تجربی.

۲۵۴- پاسخ: گزینه ۲

مراد فارابی از سیاست با معنای متداول سیاست در جهان امروز، فاصله‌ی بسیار دارد و سعادت رکن جدایی‌ناپذیر آن است. فارابی در مقابل مدینه‌ی فاضله از اقسام دیگری از مدینه نام می‌برد.

۲۵۵- پاسخ: گزینه ۳

بین انسان و جهان نوعی یگانگی برقرار است. رابطه‌ی انسان و جهان، رابطه‌ای خصمانه نیست. انسان برای نابودی جهان خلق نشده است و غایت خلقت او، قهر و غلبه بر جهان نیست، بلکه انسان و جهان همدم و همراز یکدیگرند.

۲۵۶- پاسخ: گزینه ۴

غزالی در فلسفه، استادی نداشت و این علم را نزد کسی نیاموخته بود. او در مدت سه‌سالی که در مدرسه‌ی نظامیه‌ی بغداد به تدریس اشتغال داشت، به برکت هوش سرشار خویش به مطالعه‌ی کتب فلسفی پرداخت و توانست از عقاید فلاسفه آگاهی یابد.

۲۵۷- پاسخ: گزینه ۱

این عبارت در کتاب کلمة التصوف آمده است.

۲۵۸- پاسخ: گزینه ۳

ملاصدرا با نظر متکلمان درباره‌ی عقل مخالف است. متکلمان برای عقل درکنار دین ارزش مستقلی قائل نیستند و معتقدند که عقل در خدمت شریعت است. در مقابل صدرالمتألهین معتقد است که عقل و دین حقیقت واحدی هستند و از یک منبع ازلی یعنی ذات احدیت سرچشمه گرفته‌اند.

۲۵۹- پاسخ: گزینه ۲

صمد و فقیر در قرآن با دیدگاه مشائی ← واجب‌الوجود و ممکن‌الوجود

صمد و فقیر در قرآن با دیدگاه صدرایی ← وجود مطلق و مراتب وجود

صمد و فقیر در قرآن با دیدگاه کلامی ← قدیم و حادث

۲۶۰- پاسخ: گزینه ۱

اصل علیت نزد حکمای اسلامی یک اصل عقلی است. آن‌ها از همان ابتدا اذعان داشته‌اند که اصل علیت را در تجربه نمی‌توان یافت و مشاهده به غیر از وقوع دو حادثه به‌دنبال هم به چیز دیگری به عنوان رابطه‌ی علیت بین آن‌ها گواهی نمی‌دهد. حواس، علت سوختن چوب را درک نمی‌کنند، اما سوختن چوب را درک می‌کنند.

روان شناسی

۲۶۱- پاسخ: گزینه ۳

در تعریف عملیاتی، دانشمندان باید از واژه‌های مورد نظر خود، تعریف دقیقی ارائه دهند، به‌طوری که بتوانند آن‌ها را اندازه‌گیری کنند و یا به صورت کمّی نشان دهند.

۲۶۲- پاسخ: گزینه ۳

کودکان در دوره‌ی پیش‌عملیاتی از نمادها (تصویر و زبان) استفاده می‌کنند تا محیط را بشناسند. در این دوره، کودکان خودمرکزبین هستند؛ یعنی تصور می‌کنند دیگران نیز دنیا را مانند آنان می‌بینند.

۲۶۳- پاسخ: گزینه ۲

مشاهده‌ی طبیعی هنگامی انجام می‌شود که رفتار بدون دخالت آزمایشگر مورد بررسی قرار می‌گیرد.

۲۶۴- پاسخ: گزینه ۱

رویکردهای رفتاری و شناختی، مکانیستی (ماشینی) هستند.

۲۶۵- پاسخ: گزینه ۴

اولین هدف در روان‌شناسی علمی، توصیفی آزمون‌پذیر و تجربی از پدیده‌های روان‌شناختی است به‌گونه‌ای که بررسی علمی آن‌ها امکان‌پذیر باشد.

۲۶۶- پاسخ: گزینه ۱

در یک‌سالگی، کودک می‌تواند یک یا دو کلمه بگوید و در دوسالگی قادر است با جملات کوتاه صحبت کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۲: در پنج‌سالگی وزن مغز در حدود ۹۰ درصد زمان بزرگسالی خود می‌رسد.

گزینه‌ی ۳: در هنگام تولد، حس بویایی و حس شنوایی نسبتاً حساس و فعال‌اند، ولی حس بینایی ضعیف است.

گزینه‌ی ۴: در ۲ تا ۶ سالگی، قسمت پایینی بدن کودکان (تنه و پاها) نسبت به قسمت بالای آن (سر و صورت) رشد بیشتری پیدا می‌کنند.

۲۶۷- پاسخ: گزینه ۴

از نظر اریکسون، بحران اولین مرحله (تولد تا یک‌سالگی)، اعتماد در برابر بی‌اعتمادی است. اگر نوزاد نتواند این بحران را با موفقیت پشت‌سر بگذارد، دنیا در مقابل کودک خطرناک شده و آدم‌ها نیز غیر قابل اعتمادند.

۲۶۸- پاسخ: گزینه ۴

در این دوره، فرد استانداردها و حقوق اجتماعی را در ارزش‌های اخلاقی در نظر می‌گیرد؛ لذا استدلال اخلاقی برمبنای منفعت اجتماعی است. پس در این مرحله، رفتار اخلاقی برمبنای قوانین اجتماعی می‌باشد.

۲۶۹- پاسخ: گزینه ۲

نوجوان در این دوره احساس‌ها و انگیزه‌های متعارضی را نسبت به والدین، مدرسه و دوستان نزدیک خود در ذهن می‌پروراند و درباره‌ی آن‌ها فکر می‌کند، همچنین به درون‌نگری می‌پردازد و به کسب تجربیاتی که به خودآگاهی بیشتر نیاز دارد، می‌اندیشد.

۲۷۰- پاسخ: گزینه ۳

تلاش نوجوان برای تعریف «خود» و کسب هویت ضروری است و خونسردی و بی‌تفاوتی در این امر، او را با مشکلاتی در زندگی اجتماعی آینده روبه‌رو می‌سازد.

۲۷۱- پاسخ: گزینه ۲

لوب گیجگاهی در ناحیه‌ی گیجگاهی قرار دارد و نقش عمده‌ای در ادراک اطلاعات شنوایی دارد. قشر خاکستری گیجگاهی در ادراک بینایی و رفتارهای هیجانی و انگیزشی نیز نقش دارد.

۲۷۲- پاسخ: گزینه ۱

اطلاعات حافظه‌ی معنایی از سازماندهی مفهومی و ساختاری برخوردار است.

۲۷۳- پاسخ: گزینه ۱

آسیب در ناحیه‌ی بروکا سخن گفتن را دشوار می‌سازد.

۲۷۴- پاسخ: گزینه ۲

در دوره‌ی کودکی اول، رشد مغز نسبت به بخش‌های دیگر سرعت بیشتری دارد و در پنج‌سالگی، وزن مغز در حدود ۹۰ درصد زمان بزرگسالی خود می‌رسد.

۲۷۵- پاسخ: گزینه ۳

خوانندگان خوب کسانی هستند که غالب کلمات برای آن‌ها از نوع کلمات دیداری باشند و تنها ۵ تا ۱۰ درصد کلمات، از کلماتی باشند که به تأمل و تحلیل بیشتر نیاز داشته باشند.

۲۷۶- پاسخ: گزینه ۴

در بین گزینه‌ها، در گزینه‌ی ۴، توجه پراکنده بیشتر مصداق دارد؛ چون گفت‌وگوی تلفنی با یک دوست به همراه گوش کردن یک سخنرانی مهم به دلیل شباهت دو تکلیف دشوارتر است.

۲۷۷- پاسخ: گزینه ۱

سخت رویی یک نوع سبک (تیپ) شخصیتی است که شخص (به جای کنار کشیدن)، احساس التزام و (به جای احساس ناتوانی)، احساس کنترل می‌کند و مشکلات زندگی را چالش می‌داند نه تهدید.

۲۷۸- پاسخ: گزینه ۲

کسی که دچار اختلال اضطرابی فراگیر است. از علت ترس خودآگاه نیست و سراسر روز را با احساس فراگیر ترس و تشویش می‌گذراند ولی فردی که دچار اختلال هراس است می‌داند از چه چیزی می‌ترسد ولی قادر به کنترل ترس خود نمی‌باشد.

۲۷۹- پاسخ: گزینه ۴

اجبار به انتخاب بین دو هدف منفی و یا ناخواستنی، منجر به تعارض اجتناب-اجتناب خواهد شد. در این مثال عدم تمایل به رفتن به میهمانی و عدم تمایل به حرف دروغ زدن، مصداق تعارض اجتناب- اجتناب است.

۲۸۰- پاسخ: گزینه ۱

فرد دارای سلامت روانی، با تسلط بر هیجان‌های خود، آگاهی از نقاط ضعف و قوت، پذیرش مسئولیت در مقابل محیط انسانی و مادی خویش، ادراک درست و به‌جایی از توانایی خود و دیگران دارد. چنین فردی از شخصیت مقاوم برخوردار است.

موسسه آموزشی فرهنگی